

DARBININKAS

LII NR. 80 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. TREČIADIENIS - WEDNESDAY, GRUODIS - DECEMBER 6, 1967 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Kardinolas Spellmanas mirė

Apie save: "Aš melsiuos, lyg viskas priklausytų nuo Dievo; aš dirbsiu, lyg viskas priklausytų nuo manęs."

Ištikimas Bažnyčiai ir Amerikai, populiarus tarp visų tikėjamų, pagalbos reikalingų žmonių ir laisvės siekiančių tautų

Francis Spellmanas, kardinolas, New Yorko arkivyskupas, šias eilutes skaitant, bus jau palaidotas: gimė 1889 gegužės 4, išgyveno 78 su puse metų, mirė gruodžio 2, palaidotas gruodžio 7.

Spėliojamas jo įpėdinis. Viena aišku, kad įpėdinis nebus nei tokios krypties nei tokios įtakos kaip Spellmanas. Spellmanas buvo pirmasis iš Amerikos katalikų hierarchijos su tokia įtaka Amerikos valdantie-

siem sluoksniams, su tokiais plačiais ryšiais tarp įvairių tikybų, tokia įtaka Vatikane ir tokia meile šiam kraštui.

Tokią jo rolę nulėmė asmeniniai talentai, o taip pat atsitiktinės aplinkybės.

★

POLITIKOJE: tarpininkas su Vatikanu

Talantas ir jo treniravimas Vatikane Spellmaną padarė ir diplomatinio tarpininku tarp prezidento Roosevelto ir Vatikano. Jo dėka 1939 prez. Rooseveltas paskyrė savo asmeninį atstovą Myron C. Taylor į Vatikaną. Per Spellmaną buvo palaikomi ryšiai su Pijum XII karo metu.

Santykius tarp Spellmano ir Roosevelto atvėsinio skirtingos pažiūros į komunizmą. Rooseveltas Sovietam pataikavo, Spellmanas matė juose Amerikos ir pasaulio pavojų. Kaip tik dėl to Spellmanas buvo priešingas Roosevelto reikalavimui, kad Vokietija be sąlygų kapituliuotų. Buvo priešingas Jaltos sutarčiai, kuria Rooseveltas atidavė Sovietam katalikiškuosius rytų Europos kraštus. Spellmanas karčiai sutiko Jungtines Tautas, nes jų sudėtis buvo sudaryta pataikaujant Sovietam; nes jos "ciniškai žiūrėjo į Lenkijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Atlanto chartos likvidaciją".

Spellmanas viešai pasmerkė Rooseveltiene, kada ji pasisakė už privatinį mokyklų diskriminaciją. Viešai rodė draugiškumą senatoriui McCarthy, maloną tardymais dėl komunistų užsitraukę Kongreso n-



giškumą senatoriui McCarthy, maloną tardymais dėl komunistų užsitraukę Kongreso n-

IKI KARDINOLO: draugo Pacelli dėka

Airis iš Mass., Bostono priemiesčio, mokėsis Fordhame kolegijoje, susigalvojęs būti kunigu, nuo 1911 mokėsi Romoje amerikiečių seminarijoje, įšventintas į kunigus 1916, paskirtas Bostono kardinolo kanceliarijon. Išbuvo čia 9 metus, nepelnęs kardinolo palankumo — esą jam trūkė nuolankumo. Staiga gyvenimas pasisuko nuo 1925: nulydėjo Romon maldininkų kelionę; jo buvęs profesorius pristatė jį popiežiui Pijui XI. Padarė gerą įspūdį ir buvo paliktas Romoje valstybės sekretariate. Per 7 metus naujos pažintys, kuriom Spellmano charakteris buvo labai tikęs. Susitikio 1929 su E. Pacelli, nuncijum Berlyne. Du charakterių priešingumai virto dideliu

draugiškumu. Pacelli rekomendacija 1932 Spellmanas grąžintas į Bostoną — jau kaip vyskupas augziliaras. Tai nebuvo Bostono kardinolo kandidatas, ir kardinolas išstius 5 mėnesius nesiskubino priimti savo augziliaro vizito. Praėjo taip šešetas metų. 1938 rugsėjį mirė New Yorko kardinolas Hayes, kitais metais vasario mėn. mirė popiežius Pijus XI. Nauju popiežium Pijum XII buvo išrinktas Pacelli. Tuojau pat savo draugą Spellmaną paskyrė New Yorko arkivyskupu. Nuo 1946 kardinolu.

Tokis kelias hierarchijoje. Iš čia Spellmano didelė įtaka Vatikane per Pijų XII, kurio planus Spellmanas taip pat gausiai rėmė. Esą, Spellmano rekomendacija buvę paskirti apie 30 vyskupų Amerikoje.

ARKIVYSKUPIJOJE: organizatoriaus talentas

Arkivyskupijoje Spellmanas parodė naują talentą — statybininko, organizatoriaus. Mokėjo priėti prie bankininkų, biznierių ir juos įtraukti į savo planų vykdymą. Pradėjo valdyti su 28 mil. skolos, o priešo iki to, kad arkivyskupijos metinė apyvarta siekė 150 mil.

Per savo valdymą vien statyboje išleido 500 mil. Padidino parapijų skaičių iki 403, pradinųjų mokyklų 347, aukštesniųjų mokyklų 99, bendrų ligoninių 14, specialių ligoninių 5, slaugių mokyklų 8, senelių namų 10, prieglaudų našlaičiams 13. Jo žinioje veikė 2,500 kunigų, 10,000 vienuolių.



Kardinolas F. Spellmanas Pavergtų Tautų Savaitės minėjime, kuris New Yorke visuomet esti šv. Patriko katedroje. Kairės nuotraukoje kardinolas su lietuvių ir kt. pvergtų tautų atstovų grupe. Nuotraukos V. Maželio.

KAI MIRĖ: vertinimas

Po mirties liberalų spauda vadina Spellmaną Bažnyčios reikaluose konservatorium ir dogmatiku, vadinamojo "liberalizmo" priešu. Esą jis mažiau smerkė negrų nelygybę negu komunizmą ir filmas. Tačiau ta pati spauda pripažino, kad Spellmanas daug prisidėjo prie Izraelio valstybės pripažinimo: jis paveikė lotynų Amerikos diplomatus pasisakyti už: jis daug prisidėjo Vatikano II susirinkime prie žydus diskriminuojančių žodžių pašalinimo

iš liturgijos tekstų. Jis palaikė labai plačius ryšius su visų tikybų atstovais.

Jis norėjo priėti prie žmonių jų kalba ir jiem konkrečiai rūpimais klausimais. Net ir paskutinis jo viešas pasirodymas Waldorf Astorijoje turėjo tikslą paremti šalpą portorikiečiams.

Liberalų sakomi tariamieji priekaištai reiškia skirtingą Spellmano žiūrėjimą į gyvenimo problemas. Jo supratimu, pirmesnis rūpestis turi būti

skirtas žmogui jam padėti materialiai ir moraliai; apsaugoti jo dvasią nuo tokios gadinančios įtakos kaip filmai. Tai svarbiau nei teisinės propagandinės kalbos apie aplinkos keitimą.

Sia prasme Spellmanas ištikimas savo tikėjimo principam; dėl jų nesiderėjo su kitaip tikinčiais; bet ši ištikimybė principam kaip tik įpareigojo jį rodyti meilę, supratimą kitam žmogui, nors jis būtų kitokio tikėjimo ir kitokio ištikimino.

DRAMBLIŲ IR MOSKITŲ KARAS ...

Lippmannas aiškina, kodėl negalime Vietname laimėti

Walter Lippmann, politikos vertintojas veteranas, rašo jau tik atsitiktinēm progom. Bet jis nenustoja davęs tomo jauniesiems sekėjams net ir Vietnamo karo klausimu. "Americans for Democratic Action" dabartinis pirmininkas Galbraithas Vietnamo politikos reikalu nieko išradingesnio nesugalvojo kaip tik siūlyti Lippmanno planą: esą amerikiečiai turi pasitraukti į tam tikras bazines ir jose gintis. Tik gintis! Nes karo Vietname nesą galima laimėti. Naujausias savo straipsny (N. Y. Post gruodžio 2) Lippmannas ir mėgina išaiškinti, "kodėl mes negalime laimėti Vietname".

Gera, jei skaitytojas patikės Lippmanno žodžiu vien dėl jo seno autoriteto. Bet jeigu skaitytojas bus kritiškas, tada galima įsivaizduoti tarp Lippmanno žodžių ir skaitytojo

ZMOGUS SU ANTRA SIRDIM — iš Lietuvos

Capetown, Pietų Afrikoje, gruodžio 3 padaryta opera cija, apie kurią kasdien spauda teberašo. Esą mėsos prekybininkui Louis Washkansky, kuris kilęs iš Lietuvos, 55 metų, penkias valandas trukusioje operacijoje įdėta nauja širdis, paimta iš 25 metų merginos, žuvusios auto katastrofoje. Ligonis tebesąs deguonyje, bet kalbą, gerias, sakąs, kad jam dabar geriau. Nauja širdis plakti buvo pažadinta elektros šoko. Stebima, kaip organizmas prisims svetimą širdį.

VALDŽIOJE — kas dar keisis?

Po apsaugos sekr. McNameros pasitraukimo paskliodo gandai apie kitų numatomą pasitraukimą. N. Y. Post rašė plačiai apie Arthur Goldbergo pasitraukimą. Esą jis dabar vienintelis "balandis" prezidento Johnsono aplinkoje. Jis išsiskyrė nuomonėm su prezidentu dėl bombardavimo pertraukos Kalėdų švenčių metu. Goldbergas žinią paneigė. Newsweek rašo, kad pasitrauks žemės ūkio sekretorius Freeman ir izdo sekretorius Henry Fowler. Pagal U. S. News ... 1972, jei prezidento rinkimus laimės R. Kennedy, jo šeimos artimas draugas McNamara numatomas į valstybės sekretorius.

— Kipro konfliktas laikomas baigtas: graikai ir turkai susitarė atitraukti kariuomenes iki skaičiaus, numatyto 1960 sustartimi. Kliūdo dar Kipro prezidentas arkiv. Makarios, kuris siekia garantijų, kad Kipras nebus ištiktas invazijos.

LBJ — pasitikėjimas grįžta?

Po gen. Westmorelando pasisakymų apie Vietnamo karo eigą, po prezidento LBJ griežtų žodžių prieš kritikus, opinijos duomenys yra pasikeitę LBJ naudai: iš 23 proc. pritarimo Vietnamo karo politikai lapkričio pradžioje pakilo iki 34 lapkričio gale; sumažėjo skaičius siūlančių pasitraukti, padidėjo skaičius siūlančių pergalę.

Paskutines demonstracijas prieš prezidentą, ar valstybės sekretorių opinija laiko nelojalumu Vietnamo vyram; tokia opinija persveria santykiu 3:1.

Sen. McCarthy konkurencija prezidentui LBJ tarp demokratų pasisekimo neturi. Pagal opinijos tyrimus santykis LBJ naudai yra 4:1.

Vietnamo karinės pajėgos

P. Vietnamo vidurio aukštumoje tebeįa žiaurios kautynės — užpildinėjimai, civilinių gyventojų žudymai.

Gen. Westmorelando pranešimu, pastebimas betgi priešojėgų nusekimas. Buvo vertinama, kad 1966 birželio mėn. infiltruojamų iš šiaurės Vietnamo skaičius siekė 16,000 per

mėnesį, dabar tas skaičius nukritęs iki 7,000. Priešojėgų mėnesinis nuostolis vidutiniškai 10,000. Buvo vertinamas bendras priešojėgų skaičius 297,000, dabar 248-223,000.

Vietname žuvusių amerikiečių skaičius savaitės gale pakilo iki 15,274.



Lietuvių moterų pirmo suvažiavimo minėjime New Yorke, surengtame LMK Federacijos ir PLM Katalikų S-gos. Iš k. M. Galdikienė, R. Budrienė, V. Leskaitienė, Z. Šalčinienė (Bostonas), A. Šlepetytė-Janačienė, A. Kazickienė, A. Nasvytytė-Augustinavičienė, H. Didžiulytė Mošinskienė (Brazilija), I. Sanda-navičienė. Nuotr. V. Maželio

minčių maždaug tokį dialogą:

Lippmannas: "Nėra labiau amerikiečius stebinancio dalyko kaip tai, kad galingiausiai pasauly valstybei reikia tiek daug laiko nugalėti tokiam neturtingam mažam kraštui kaip šiaurės Vietnamas".

Skaitytojas: Nėra labiau stebinancio dalyko kaip tai, kad geriausiai informuotas žurnalistas, Amerikos žurnalistų buvęs šefas, turi drąsos kalbėti, jog Amerika Vietname tekovoja su šiaurės Vietnamu. Kada to paties laiko N. Y. Times (gruodžio 3) rašo, kad Sovietai siūncia į Vietnamą naujas 5,000 raketų, tai ar tos raketos tėra skirtos Vietnamo vaikam vietoj kalėdinių žaisliukų? Nereikia būti LBJ kritiku išvada, jog Amerika ten kovoja su Sovietų technika.

L.: "Net jeigu Hanoi ir Haiphonge nepalikis akmens ant akmens ir Ho Chi Minh pasirašys besalyginę kapituliaciją Amerikos lėktuvnešy, nebus taikos, ir Saigonas bei gen. Westmorelandas turės būti aliarmpadėty".

Sk.: O tai galimas daiktas, nes tada Kremlius vietoj seno Minho suras naują Minhą, kurį pastūmės į karą, skelbdamas pasauliui, kad tai vyksta išsilaisvinimo karas ir naujas Minhas reiškia tautos valią.

L.: "Karas negali būti laimėtas, nes dramblių kaimenė negali laimėti karo su moskitų debesim — ne dėl to, kad moskitai yra per narsūs ir per fanatiški, bet dėl to, kad moskitai nekapituluoja prieš dramblius ... Drambliai gali nužudyti bet kurį moskitą, kurį užmins, bet iš pelkių kyla nauji moskitų būriai".

Sk.: Tikrai karui su moskitais netinka senasis čigono receptas: pagauk moskitą, pražiodink ir pripilk DDT mieltiųjų. Kovai su moskitais reikia nusausti pelkes, kuriose veisiami moskitai. Bet kada karinė valdžia norėjo nusausti Haiphongo pelkes, į kurias Sovietai prigabeno ir tebegabena medžiagų moskitam veistis, kokis kilo triukšmas: "Ne, ne, tegaukdyk moskitus ir pražiodink. Bet pelkių nusausti nevalia".

L.: "Vis mažiau ir mažiau amerikiečiai yra patenkinti būdami tokioj necivilizuotoje, neriteriškoje, nežmoniškoje rolėje ... Tikrasis pagrindas populiarijam prieštaravimui prieš karą yra moralinis jausmas ... Visi žino, kad tai nepopuliariausias karas Amerikos istorijoje. Tai karas, kuris gliai sukrečia amerikiečių sąžines".

Sk.: Amerikiečiai jautrūs visokiom kančiom. Bet yra viena amerikiečių rūšis, kuri jautri tik Vietnamo kančiom, kylančiom iš pasipriešinimo komunistų agresijai. Ši amerikiečių rūšis betgi nerodė nei sąžinės jautrumo ir nekalbėjo apie moralę, kai amerikiečiai ir anglai pylė liepsnas ant Dresdeno, Wuertzburgo, ir t.t., kur žuvo tūkstančiai tokių pat moterų, vaikų. Tos rūšies amerikiečiai nerodė sąžinės jautrumo nei tada, kada dešimtys tūkstančių šeimų buvo suardytos, marintotos badu ir šalčiu Sibiro tundrose; kai ligonius krovė į laivus, vežė ir skandinavų ledniuotajame vandenyje.

Tarp tos rūšies amerikiečių buvo ir W. Lippmannas, kuris viešėjo pas tų žudynių organizatorius. Tai buvo riteriška ...

O dėl klausimo: galim ar negalim laimėti, tai yra teisė "To dissent". Gen. Westmoreland, ketveris metus išbuvęs Vietname, sako, kad laimėjimo ženklai jau pradeda rodytis; W. Lippmann, nebuvęs Vietname, sako, kad laimėjimo negali būti. Tai panašu į Voltaire veikale aprašytą ligonį, kurio akis pasveiko, bet daktaras moksliskai įrodė, kad ligonis neturėjo pasveikti.

Tiek metų išsilaikėme ir reiškėme kultūrinę gyvybę

Sėkmų ir nesėkmų tema kaip tik ir įpareigoja tikrovę realiai, blaiviai ir kritiškai įvertinti. Nežinau, kiek pajėgsiu būti įžvalgas. Tik iš anksto prašau nepriskirti man pačiam to, ką teks mūsų tikrovėms rasti tamsu, t.y., nieku būdu tikrovės atskleidimo nelaikyti pesimizmo skleidimu. Neužmerkti akis prieš tikrovę nereikia prieš ją kapituliuoti.

Neužmerkti akių:

Baiminuosi vieno dalyko — iškilnių nedrusmti tamsiais reikalais. Sėkmės, aišku, šviesios, bet nesėkmės, aišku, tamsios. Iš pradžių, kai sutikau, ši sėkmų ir nesėkmų tema ir buvo numatyta ne plenumui, o vienai iš sekcijų. Matyti, rengėjai vėliau nusprendė, kad arba ir iškilnėse nereikia baimintis tiesaus į savo žvilgio, arba kad ši paskaita nebeprisklauso iškilnėms, pasibaigusioms su sveikinimais. Šiaip ar taip, stoviu čia plėtoti šią dviprasmišką temą — sėkmes ir nesėkmes. O ir pačiam Dantei sunkiai sekėsi rasti spalvų dangui, lyg visus jas būtų išsėmęs taip sodriai nutapytam pragariui. Sėkmės visada atrodo blaknės už nesėkmes, ramų kūrybinį darbą visada nustelbia ginčo, nors ir smulkaus, audra. Tačiau tik šviesa matuoja ir tamsą. Ir nesėkmės yra galimos ne tuštumoje, o tik sėkmų pagrindu, kur buvo veikta ir karta.

Pagrindinė sėkmė:

Čia ir yra pagrindinė sėkmė: tiek metų ne tik išsilaikėme, bet ir reiškėme savo kultūrinę gyvybę. Sutelkėme per visą laiką tokių laimėjimų ir tiek, kad įprasminome ir savąjį tėvynės palikimą. Esame čia tokia maža tautos dalelė, kad kai kurie vartoja tiesiog atplaišos žodį. Tas tiesa, turint galvoj aplamai visus. Bet netiesa, imant kūrybos žmones. Rašytojų, dailininkų, muzikų, mokslininkų, ypač lituanistų, pasitraukė ne nuošimtis kitas, o ligi pusės ar net ligi daugumos (rašytojų — 70 proc.). Galima tikra prasme kalbėti apie jų egzodą, masinį išvykimą. Tokio Lietuvos kūrybinių pajėgų egzodo viena didelė ir tragiška pasėka: lietuvių tautos kultūrinė kūryba perskelta į pavergtojo krašto ir laisvojo pasaulio sroves. Abi jos plėtojasi skirtingais keliais dėl visiškai skirtingų aplinkybių. Bet lygiai integraliai abi srovės priklauso tautai ir galutinai sudaro vieną visumą, nors ir kiek šioj visumoj yra gilios vidinės įtampos. Kas norėtų šio jau kone amžiaus ketvirtį siekiančio laikotarpio lietuvių literatūrą, dailę, muziką iš dalies net mokslinę kūrybą tapatinti tik su viena kuria srove, tas tikrovę klastotų. Nei čia, laisvajame pasaulyje, esantieji negali nuneigti dabartinių Lie-

Iš dr. J. Girniaus paskaitos apie "mūsų sėkmes ir nesėkmes" kultūros kongrese lapkričio 25.

tuvos kūrėjų, nei ten, tėvynėj, likusieji negali nuneigti, kas lietuvių kultūrai laimima už tėvynės. "Čia" ir "ten" tėra tautos nelemtyje geografinio išsiskyrimo sąvokos. O iš esmės ir tėvynėje, ir užsienyje esame ne "jie" ir "jie", o tie patys mes — tos pačios amžių suldytos tautos vaikai.

Mūsų kūryba daugiau nei egzilinė:

Mūsų kūrėjai taip pat, kaip visi mes, yra treminiai, išsviečiai, egzilai ar kaip benorite vadintūs. Tačiau laisvajame pasaulyje sukurtoji literatūra, muzika ar dailė nėra tik egzilinė. Palaipsniui ji egzilinėja, lyginant su kraštu, tačiau bent pirmą dešimtmetį ji buvo tokio pločio, kad istoriškai jei ne viršys, tai bent lygiomis rikiuosis su krašto to meto skurdžiais pasisekimais. Pagrįsti šiam teigimui reikėtų konkrečiai apžvelgti mūsų literatūrą, dailę, muziką etc. ir palyginti su krašto atitinkamomis sritimis. Bet ne čia vieta tai padaryti.

Be abejo, kūrybiniai pasiekimai yra atskirų kūrėjų dalykas: rašytojai rašo, o mes tik skaitytom; dailininkai tapyti, o mes tik pasigrožime paveikslais) muzi-

kai kuria, o mes tik pasiklausome kūrybos. Tačiau ir, individualinė kūryba drauge yra visos bendruomenės dalykas. Nors ir



Dr. J. Girnius

kokia skurdi aplinka mūsų kūrėjų lietuviškajam reiškimuisi, vis dėlto tą aplinką ligi šiol sudarome. Šia tad prasme visi esame mūsų kūrybinės gyvybės nešėjai.

Tai ir yra pagrindinė sėkmė — savo tautinės gyvybės kūrybinis reiškinys ir tuo pačiu mūsų iš tėvynės pasitrau-

LIETUVOJE

Užuot kalbėję apie revoliuciją, pakalbėkime apie automobilį

Deklamacijos apie revoliuciją šios vasaros pabaigoj "užkurtino ausis" žmonėms Lietuvoj. Ne mažiau ir "akis išėdė" įvairūs plakatai ir kitoki tų nelemto jubiliejų primenantieji ženklai. Žmonės stengėsi, kiek galima mažiau visą tai girdėti bei matyti. (Pavyzdžiui, ant autobusų užlipintus "50" skaitmenis aiškino, jog "Tai reiškia, kad autobuse yra 50 vietų".)

Jubiliejinė deklamacijai kylant iki "fortissimo", per pastutines 6 savaites prieš lapkričio 7-tąją Literatūros ir Meno skaitytojai įsikibo į kitą temą, kurios labai gyvas nagrinė-

jimas ne tik sudarė progos nukreipti dėmesį nuo įkurių jubiliejinių deklamacijų, bet ir atskleidė nemažą nusiteikimą bei samprotavimų, rodančių, kad senstelėjusi revoliucija dar nesukūrė ir, atrodo, nesukurs Lietuvoj "naujo tarybinio žmogaus" tipo.

Tai tema apie vadinamąjį "miesčioniškumą". Tiksliau tariant, apie ribą tarp tuštybės ir natūralių žmoniškų polinkių.

Diskusijas užkūrė prof. K. Daukšas — ne tik chemikas, bet ir mėgėjas visuomenininkas, mėgėjas aiškinti "komunistinę moralę". Jis neigiamai atsiliepė (pavadino "miesčioniškumu") apie norą turėti privatinėje nuosavybėje "Volgą" (automobilį), privatinį sodą ar daržą, nuosavą namą, prieš pamėgimą medžioti, žvejoti, grybauti ir apskritai "poniškai" gyventi bei pramogauti. (Tarp ko kita, pažymėjo, kad dabartinės sąlygos Lietuvoj beveik neįmanoma "dorū būdu" namą ar automobilį nei įsigyti, nei išlaikyti. Tai esą įmanoma tik protekčių, kyšių ir sukčiavimo pagalba...)

Pasipylė virtinė laišku ir straipsnių, profesorui-asketui prieštaraujančių ar bent jį vienu ar kitu požiūriu "atitaisinjančių" bei jo mintis švelninamai aiškinančių. Diskusijos, atrodo, dar nepasibaigė (kaip, tur būt, nepasibaigė ir "revoliucinės deklamacijos"). Bet jos jau ir ligi šiol parodė, kas žmonėms įdomiau už bolševikinės revoliucijos garbinimą. (Elta)

Vilniuje 10 gyventojų 1 telefonas

Vilniaus telefonų stotis pasigarsino "reikšminga dovana Vilniaus miestui": vieno gydytojo bute prieš pat revoliucijos jubiliejų įrengė telefoną, o tai esąs 30,000-tasis telefono aparatas Vilniaus mieste.

Vilniuje dabar apie 300,000 gyventojų, tai vienas telefono aparatas tenka maždaug dešimčiai gyventojų. Tik, kadangi daugumas telefonų yra viešosiose įstaigose bei įmonėse, privačiuose butuose telefonai vistic dar, palyginti, retokas reiškinys. Ne tiek dėl brangumo, kiek dėl įrenginių stokos. (Telefonų įvedimas — 10 rb. mėnesinis mokestis — 3 rb.) Esamasis telefono stočių imlumas jau išnaudotas. Numatytos papildomos stotys nebus įrengtos iki 1969 ar 1970 metų. (Elta)

Bet sutiko Ruth Davis 27 metų, taip pat persiskyrusią, tačiau tarnavusią Amerikos karo aviacijoje kaip fotografė iš oro. Interesai juos suartinio. Pradėjo bendradarbiauti — rengė bendrom jėgom knyga "New York, City Magic"...

Pasikalbėjo su FBI vyrais, pasiaiškino, ir jokių išvadų nebuvo. Gilmore toliau sau bendradarbiavo Collier, The Saturday Evening Post, Life savo piešiniais. O FBI akis toliau įvykius sekė (b.d.)

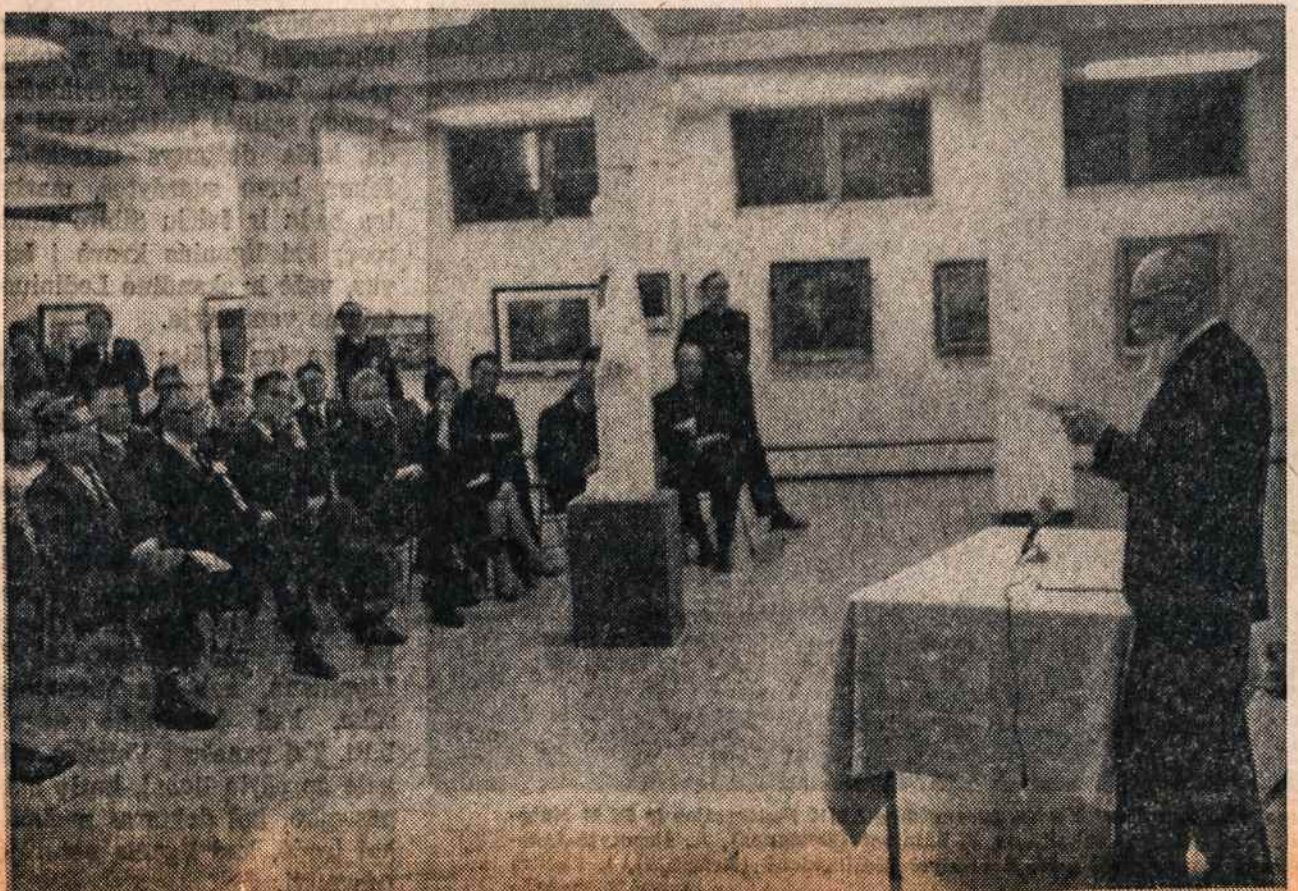
Agentas, kuris piešė Eisenhowerio operacijos iliustracijas

Dabar daug kas nežinoma, bet ilgai tai daros žinoma. Ir kai jau žinoma, belieka patraukti pečiaus, kad tai nebuvo tik pasakos nuotykis... Taip atsitiko su dr. John Gilmore, kuris buvo pagarsėjęs New Yorke kaip iliustratorius, medicininis dalykų iliustratorius populiariausiose Amerikos magazinuose ir knygoje. O dėmesį dar labiau patraukė, kai Life magazinas 1956 jo piešiniais iliustravo ligonio prezidento Eisenhowerio operacijos eigą.

Dr. John Gilmore gyveno New Yorke 30 Penktojoje Avenue tuose pačiuose namuose, kuriuose gyveno dr. Jesus Maria Galindez, Columbijos profesorius: Jis 1956 kovo 12 atsisveikino su studentais, dingo ir daugiau nebuvo matytas. Buvo paleistas gandas, kad jis buvo pagrobtas. Pagrobtas Dominikonų respublikos diktatorius Trujillo kaip jo opozicionierius. Neprašė nė 12 savaičių nuo ano paslaptingo dingimo, ir jį jo butą, palikusį tuščią, esantį truputį aukščiau už Gilmore butą, išsikraustė pats dr. Gilmore. Gal tuo norėjo gauti daugiau garso? Tai buvo 1956 birželio mėn.

Dar prieš tai, tik mėnuo po Galindez dingimo, dr. Gilmore buvo išvykęs į Los Angeles. Išvykęs savo profesijos reikalais. Vienoj parduotuvėje savo profesiją pristatė įteikta kortele: "USA in Pictures. John Gilmore, Ph. D., Art Director, 30 Fifth Avenue, New York 11, N.Y." Jis rinko nuotraukas iš oro. Sakė, tai reikalinga jo rengiamai knygai apie Amerikos miestus — Los Angeles, New York, Philadelphia, Chicago. Užsakė parduotuvėje Los Angeles srities nuotrauką iš oro, apimančią 2,000 kv. mylių plotą.

Tokios nuotraukos ar žemėlapiu nebuvo jokia paslaptis, ir jie buvo laisvai parduodami. Bet FBI susidomėjo — kam gi tam sveičiui iš New Yorko toki žemėlapiu reikalingi? Gilmore parvyko į New Yorką. Akis jį atsekė. Rinko žinias. Nieko įtartino nerado — Gilmore atrodė kaip savo profesijos specialistas, gerai žinomas iliustratorius, ypač medicininis dalykų; jį samdė rimtos firmos ir formaceutikos įmonės. Jis buvęs, esantį truputį aukščiau už Gilmore butą, išsikraustė pats dr. Gilmore. Gal tuo norėjo gauti daugiau garso? Tai buvo 1956 birželio mėn.



Prof. Adomas Varnas kalba parodos atidaryme

Nuotr. Z. Degučio

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai
Sventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai
DALIA IR ALBERTAS RADŽIONAS, sav.
36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11206
Telefonas 9Tagg 2-5938

SEKMADIENIAIS ATIDARYTA 12-6 • (212) 244-1346 •

Sandor Furs, Inc.
GERIAUSI KAILIAI
ŽAVĖTINAI PUOŠNŪS
S. ROSS

305 SEVENTH AVE. (Cor. 27th St.), NEW YORK, N.Y. 10001

Foto VYT. MAŽELIS

• vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
• portretūra
• meno darbų nuotraukos ir kiti foto pataravimai

Tel. HY 7-4677

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N.Y. 11237

SPARTA

parduoda Telefonken, Grundig, Olympia, Zenith, Burroughs, Royal, ITC ir kt. produktus, tiesiai ir pigiau iš firmų sandėliu:
RASOMAS mašinelės lietuvių ir kt. kalbomis | RADIO — stereo, console, transist ir kt. | PATEFONAI | ĮREKORDAVIMO aparatai | SKAICIAVIMO mašinos etc.
Katalogus ir informacijas gausite pranešę savo adresą SPARTA sav.: J. L. GIEDRAITIS, 10 Barry Drive, E. Northport, N.Y. 11731, tel. (516) 757-0055 • New Yorke informuoja L. Viikutaits 642-2137.

LAISVĖS ŽIBURYS

Radio programa lietuvių ir anglų kalbomis
sekmadieniais, 9 - 10 val. ryto
WHBI 105.9 FM bangą
Išlaikoma lietuvių radio klubo narių mokesčiais, aukomis ir skelbimais.
62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379
Vedėjai:
ROMAS KEZYS — TW 4-1288
ANTANAS MAZEIKA — VI 5-6332

Nauja New Yorko mieste — parduodami ir taisyti
GRUNDIG - TELEFUNKEN - BLAUPUNKT - NORDMENDE
Neš. radijai, kamb. radijai, Hi-Fi (stereo), įrekdavimo aparatai, nesiojami stereo fonografai

GERMAN ELECTRONIC SERVICE CORP.
Specialistai patarnavimui ir visos dalyv įvairiems Europos gamybos aparatams.
Lengvai pasiekiami traukiniais arba automobiliais —
61-05 39th AVE., WOODSIDE, N.Y.
Paskambinkite: TW 9-3900 ir nurodys, kaip lengva pasiekti jų vietą.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

Insurance - Real Estate
JOHN ORMAN AGENCY
Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — Tel. Virginia 6-1800.
110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. Virginia 6-1800

NEW YORK CHICAGO

LITAS Investing Co., Inc.

Paskolos — geromis sąlygomis.
Aukštos palūkanos už indėlius.
86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — (212) 441-6799
6755 S. Western Avenue Chicago, Ill. 60636 — (312) 476-2242

LIUDOS MIKULSKYTĖS

įvairių moteriškų drabužių krautuvė
Krautuvėje yra didelis įvairių gatavų moteriškų drabužių pasirinkimas: išėiginės - balinės bei darbo suknelės, megstukai, apšukalai, bluskutės, kojinės. Čia gaunama siuntiniams gatavi moteriški drabužiai, pritaikinti įvairioms progoms ir dydžiai.
95-04 JAMAICA AVE. Woodhaven, N.Y. 11421
— Tel. 849-7240 —

HAVEN REALTY

Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance
Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pelnigū investicijos.
Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

WINTER GARDEN TAVERN

Inc.
VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.

Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Stripsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti stripsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti stripsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Raidės R ir F.- Ką jos reiškia Prancūzijoje

R. F. prancūzams oficialiai reiškia "Republique Française" — Prancūzijos Respublika. Atsižvelgiant į tuos, kurių vaidmuo yra labai didelis Prancūzijos Respublikoje, sakoma, kad tos raidės reiškia "Rothschild Freres" — broliai Rotšildai. Rotšildų vardas buvo kartojamas kasdieninėje kalboje, kartojamas literatūroje ir legendose, kai kalbama apie kapitalistus magnatus, apie pasakiškus turtuolius.

N. Y. Times Magazine birželio 25 pateikė įdomios informacijos, iš kurios matyti, kad Rotšildų įtaka, tegul ir sumažėjusi, bet tebėra didelė ir šiandien.

Kai tik Izraelis baigė savo šešių dienų karą su arabais, vienas iš Rotšildų Prancūzijoje nuskrido į Tel Avivą su 4 mil. dol. Kitus šešis milijonus dol. Prancūzijos žydai pažadėjo sudėti netrukus. Rotšildai tuojau pat suorganizavo opionijos tyrimą Prancūzijoje, kuris parodė, kad tik 4 proc. remia de Gaulle neutralumą Izraelio arabų konflikte. Suorganizavo pagarsėjusio publicisto Raymond Aron (taip pat žydo) pasisakymus spaudoje už Izraelį. Rotšildai numato finansuoti sujungtoje Jeruzalėje turistų antplūdį, pastatyti prabangius viešbutį, paremti programą, kad Izraelio piliečiai galėtų tu-

rėti antrą pilietybę, suteikti žydu geriausius talentus ir juos apgyvendinti Izraelio bent 6 mėn. — 5 metams, kad savo išmintį skirtų Izraelio mokslinei bei techninei pažangai.

Times Magazine rašė, kad Rotšildų didžiausia įtaka buvo Prancūzijoje iki 1905 metų. Prancūzijoje jie atsikėlė iš Vokietijos, iš Frankfurto (Main), kur buvo neįžymūs pinigų mainikautojai. Bet Prancūzijoje ir Anglijoje virto tokia finansine galybe, kuri vertė valdovus iš sostų ar juos laikė sostuose. Tik su Alfonso Rotšildo mirtimi minėtasis metais Rotšildų įtaka sumažėjusi. Tačiau ir dabar ji tebesireiškia kontrole ūkinio gyvenimo eigai. Rotšildų kontrolėje esanti didžiausia pasauly švino kompanija; per paskutinius dešimtį metų jų kontrolėje atsidūrė Saharos naftos kompanija, Kameruno aliuminijaus, Mauritanijos geležies, Katangos vario, nikelio. Nuo 1959 jų kapitalai įėjo ir Amerikoje į Eastman Kodak, General Electric, Bendix ir kt. Jų kontrolėje atsidūrė Kanados firma Five Arrows, apie 20 laivininkystės firmų, kurios palaiko susisiekimą tarp Europos ir Afrikos.

Laikraščio teigimu, dienos, kada Rotšildai vertė vyriausybės ir diktavo ūkinę politiką, praėjo, tačiau Rotšildų šeima ir dabar tebeturi artimus ryšius su vyriausybe, su valdančiais sluoksniais. Ketvirtroje respublikoje Rotšildam buvo ištikimas Renė Mayer, ministeris pirmininkas, finansų ministeris, teisingumo ministeris. Penktoje respublikoje (de Gaulle) tokiu ištikimuoju viešai laikomas Pompidou, dabartinis ministeris pirmininkas, buvęs Rotšildų banko generalinis direktorius, nors Rotšildas ginasi, kad Pompidou ne toks žmogus, kuris galėtų turėti įtakos de Gaulle ir daryti bet ką Rotšildų naudai.

Dėl Rotšildų įtakos Prancūzijoje laikraštis ir priminė, kad tos raidės R. F. aiškina kaip "Rothschild Freres".

Mokslų Akademija Vilniuje baigianti rengti spaudai II dalį dokumentų rinkinio apie masines žudynes Lietuvoje 1941-1944 metais. Valstiečių laikraštisje atpasakota keletas tų dokumentų (?) liudijimų įvykių. Būdinga, kad tarp parinktų ištraukų — turinčių sukelti skaitytojų pasibaisėjimą to meto įvykiais — yra ir tokia ištrauka iš Alytaus apskrities policijos vado instrukcijos apie kvotų vedimą tikslu išaiškinti komunistus:

"Pravedus kvotą (jose turi būti aiškiai matyti jo kaltumas, o komunistai visi kalti, tik reikia sąžiningai ir kruopščiai apklausti gyventojus), jį pristatyti vietinei vokiečių karo vadovybei ir jos sprendimą tučtuojau vykdyti".

Bet dabar, kai Lietuvoje ir vėl jau net ir viešai drįsta ieškoti "teisybės apie tiesą" ir nebepriima be kritikos kiekvieno pakišto "dokumento", dažnas

dos apie žydu jėgą ir solidarumą, — su Izraelio atstatymu, dabar iš naujo su Izraelio karu iškilo vėl kaip galinga atrama Izraeliui — žydu finansai, žydu spauda, žydu menas, žydu intelektas.

KADA AKADEMIJA SKELBS DOKUMENTUS APIE DEPORTACIJAS

pastebės, kad net karo veiksmams vykstant ir vokiečiams spaudžiant, lietuvių policijos pareigūnai buvo įsakyti sąžiningai ir kruopščiai rinkti įrodymus, kad kaltumas būtų aiškiai matomas, — tik tada kalbėti atiduoti valdžią turintiesiems. Atseit, lengviau buvo kaltės įrodymų pakankamai nerasti ir neatiduoti. Deja, taip nėra Lietuvoje dabar, — dvidešimt trečiasis metasis po karo. Net ir reformuotam "socialistiniam teisingumui" nebūtinai reikia, kad įtariamojo kaltumas būtų visiškai aiškus, ir visi laikraščiai kiekvieną teisman atvestą iš anksto, nė sąviskio "teismo" sprendimo nelaukdami, skelbia, kad tai nusikalčiai.

Ten pat skelbiami ir kiti nukentėjusių pasipasakojimai, kur jie sako "niekad nepamirš, niekad neatleis". O tos baisios skriaudos — vienas sako "areštinėje sėdėjau sėdėjau septynias dienas", kitas pasakoja, kad "Valstietis Piotras Kolesnikovas buvo persekiojamas ir ujamas už tai, kad tarybų valdžios metais buvo suorganizavęs kooperatyvą".... Dar vienas skundžiasi, kad už tokį kooperatyvą net ir ryškčių gavęs...

Čia ir kil klausimas: o kaip gi buvo tais "tarybų valdžios metais"? Kada Mokslų Akademija išleis dokumentų rinkinius apie masinius areštus, deportacijas, Rainių, Pravieniškų, Červenės ir nesuskaitomų baudžiamųjų stovyklų tolimojoje šiaurėje bei rytuose masines šimtų tūkstančių Lietuvos gyventojų žudynes? Toks klausimas, jei ir buvo atidėtas neribotam laikui, dabar atgyja, ir gaivina jį kaip tik Mokslų Akademija savo "dokumentų rinkinius." (Elta)

Suomiai nepriklausomi jau 50 metų

Suomija gruodžio 6 mini savo nepriklausomybės 50 metų sukaktį. Nepriklausoma valstybe pasiskelbė pirmojo pasaulinio karo pabaigoje, kai kilo revoliucija Rusijoje, kuri Suomiją buvo valdžiusi nuo Napoleono laikų — nuo 1809. Prieš tai apie 600 metų suomiai buvo valdomi švedų, tačiau tam tikrais laikotarpiais jie turėjo savo kunigaikštius ir mažesnę ar didesnę laisvę. Carinės Rusijos valdžioje turėjo plačią autonomiją. Tai buvo vienas iš pačių šviesiausių ir kultūringiausių kraštų Rusijos imperijoje. Jau tada Suomijoje visai nebebuvo beraščių. Tokį kraštą paleisti iš savo rankų skaudėjo širdį net ir revoliucinės demokratinės Rusijos ministeriui pirmininkui Aleksandrui Kerenskiui, kuris pareiškęs, kad pakaks dar patrankų suomių įgeidžiam suvaldyti. Šis imperialistinis Kerensko egoizmas buvo nubaustas pačių jo tautiečių — jam nepakako patrankų suvaldyti bolševikų revoliucijai, kuri nušalino Kerenski su visa jo "demokratija".

Bolševikai savo ruožtu kesinosi Suomiją okupuoti net trims atvejais. Leninas, kuris iš Sveicarijos atvyko į Petrapilį kelti bolševikinės revoliucijos, vyko kaip tik per Suomiją ir plačiai skelbė, kad visom tautom pripažįstama apsisprendimo teisė bei laisvė. Nenorėjo tačiau to pripažinti nei Suomijai, nei Baltijos tautom, nei kitiem kraštams, kurie kada nors bent trumpai buvo valdomi Rusijos imperijos. Suomija turėjo vesti laisvės kovą su rusais bolševikais. Tai kovai vadovavo suomių maršalas Karolis Mannerheimas, miręs 1951. Kova su bolševikais buvo baigta 1918 gegužės 16, dar prieš pirmojo pasaulinio karo pailau-

bas 1918 lapkričio 11 ir prieš Baltijos valstybių bei Lenkijos kovą su bolševikais. Tasai karas su Suomija parodė, kad bolševikai nuo pat pirmų savo dienų visur puolė. Traukėsi tik tai tenai, kur buvo atmušti.

Bandymai vėl Suomiją pavergti pakartoti antrojo pasaulinio karo pradžioje ir pabaigoje — dviem atvejais. 1939 lapkričio 30 Sovietų Rusija puolė suomius, pasirėmusi pramanytu kaltinimu, esą į Rusijos teritoriją paleisti 7 artilerijos šūviai ir užmušti 4 kareiviai. Ta neteisinga priekaba norėta suomiam primesti raudonosios bazės ir okupacija, kaip tai padaryta su Baltijos valstybėm. Sovietų Rusija kaip užpuolėkė buvo pašalinta iš Tautų Sąjungos, bet Suomijai nesusiteikta karinės paramos. Tais sutartimi 1940 kovo 12 Suomijai buvo atplėsta Karelija ir Viipurio miestas. Vokiečių — rusų karo metu suomiai buvo atsiėmę kai kurias savo žemes, bet karo pabaigoje suomiai vėl buvo užpulti ir turėjo priimti sunkias taikos sąlygas. Be atplėštų žemių, jiems dar užkrauta 300 milijonų dolerių duoklė. Suomija ją jau išmokėjo, tačiau visą laiką jaučia Maskvos spaudimą ir kerštavimą. Tai nesunku suprasti: maža keturių milijonų tauta, gyvenanti po pačiais Petrapilio. Leningrado langais, nepasidavė ir nepasiduoda plėšriam kaimynui ir komunizmui. Tai yra pavyzdys, kaip savo laisvę gali išsaugoti ir maža tauta, jei yra narsi, ryžtinga ir daugiau pasikliauja savimi, o ne svetimais.

Nuoširdžiai ir taikiai suomių tautą, su kuria buvo tokie gražūs nepriklausomos Lietuvos ryšiai, jos šventėje sveikiname ir linkime šviesios ateities.



Lietuvos karluomenės minėjime Maspetho parapsichos salėje New Yorke

Nuotr. L. Tamošaičio

JURGIS JANKUS
PEILIO
AŠMENIMIS
TRIJŲ VEIKSMŲ DRAMA

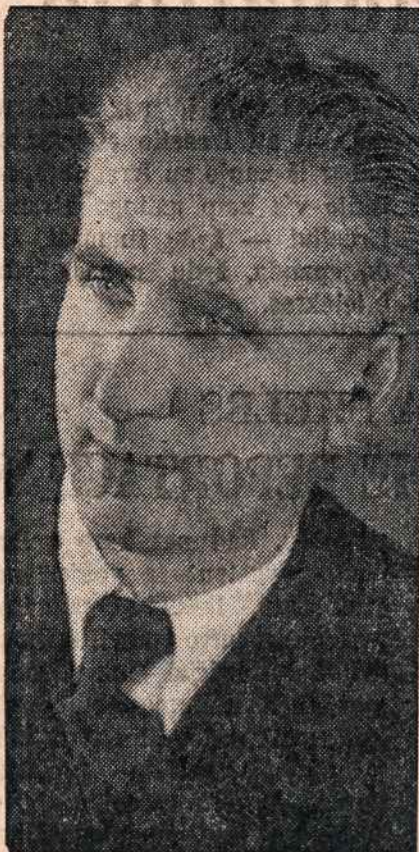
(11)
ANTANAS (Krupneli ir automatiškai pakelia rankas aukštyn).
LAIMA (Išsigandus).
Daugi!
DAUGVYDAS (Į Antaną.)
O, taip geriau. Visiškai pagal taisykles: rankas į viršų. Matyt, kad gerą mokyklą ejęs.
(Į Laimą.)
O tu, Laimuk, nebūkštak. Tavo sveičiui nė plaukas nuo galvos nenukris. Aš tik pats savo patogumui.
(Greitai rankomis perbraukia šonus, vikriai pakiša ranką po paltu, vienu truktelėjimu atsega diržą ir ištraukia. Prie diržo prikabinatas pistoletas. Diržą su pistoletu numeta ant stalo ir dar kartą vikriai apieško Antaną.)
Pasikeitė laikai. Aš pas moteris su pistoletu nevaikščiojau. Mano laikais nereikėjo. Mylėjo, be ginklo.
(Palengva išima pistoletą iš makščių, išima šovinius ir susideda į kišenę.)
Beje, kai nori, kad mergaitė bučiuotų, kur įreimi

pistoleto. Manau patogiausia į pakaušį. Pasikeitė laikai.
(Žiūrinėja pistoletą.)
Labai panašus į tą, kur buvau eiguiliui dovanojęs. Ar tas pats?
ANTANAS (Tylai).
DAUGVYDAS
Aš klausiu, ar tas pats. Nesakyk man, kad ne tu stribus pas jį nusivedei. Nemanyk, jeigu visus išžudei, tai nebuvo kam pasakyti. Kiekvienas medis, kiekvienas lapas tavo darbelius pasakoja. Kitą rytą eglės spygliai mačiau verkiantį ant eiguilio lavono. Medžiai visus metus eilėmis ejo prie jo kapo nusilenkti, o tu su jo ginklu pas svetimas moteris vaikštai. Ar tas pats?
ANTANAS (Tyliai).
Tas pats. Karpenko atidavė ir liepė nešioti.
DAUGVYDAS
Klausyk, čia ne N.K.V.D. teismas. Gali nemeluoti. Mano seniai buvai pasmerktas ir, jeigu vaikštai gyvas, dėkok Laimai. Kur daugiau šovinių?
ANTANAS
Neturiu.
DAUGVYDAS
Klausyk, Antanai, kam meluoti. Ar kad liežuvius sutintų? Duok čia. Iš eiguilio paėmei tris apkabas. Tylai. Aš daug laiko neturiu. Gerai. Nusivilk paltą ir padėk ant stalo. Aš po siūlėlių išieškosiu, bet kai rasiu, tai, kiekvieną kulką iš to pistoleto tau atgal sukalsiu. Nenušausiu, nebijok, bet sukalsiu į tokias vietas, kad nešiotum ir atsimitum. Kai sukalsiu, tai ne tik Karpenko su savo daktarais, bet ir pats Stalinas neišlaižys.

ANTANAS (Išima iš vienos kišenėlės apkabą, paduoda, paskum iš kitos).
DAUGVYDAS
Palaidus, prašau.
ANTANAS
Tikrai su savim neturiu. Gali ieškoti.
DAUGVYDAS
Taip kitas reikalas.
(Susideda šovinius į kišenę, o pistoletą įdeda į makštį, užsega ir meta su visu diržu Antanui. Tas griebia, bet nesugraibo, ir ginklas su bildesiu nukrinta ant grindų).
Pasilaikyk banditų vardu padaryto darbo atminimui. Gal kada sueisi į protą ir doram reikalui pavartosi.
(Praeina pro Antaną, besitvarkantį su diržu prie Laimos).
Sveika, Laimute.
(Pabučiuoja).
Rengiatės kur išeiti?
ANTANAS (Greitai įterpia)
Vaikai susirgo. Gal tik gripas, bet gali būti ir plaučių uždegimas.
DAUGVYDAS
Iš kur tu taip viską žinai?
ANTANAS
Buvau Daugviliuose ir sužinojau. Senelė prašė, kad Laima greitai ateitų.
LAIMA
Tau, Antanai, tikrai galėtų liežuvius sutinti nuo me-

lo. Juk mes dabar iš vien, kodėl negalėtum Daugui teisybės sakyti. Jeigu reikės pameluoti, jis geriau žinos kaip.
DAUGVYDAS (Žiūrėdamas nuo vieno į kitą).
Vėl koks naujas susimokymas?
LAIMA
Kad aš pati menkai ką nežinau. Va, Antanas atėjo ir sako, kad Karpenko šaukia mane. Sako, jis bijo mane čia palikti per naktį.
DAUGVYDAS
Palauk, palauk. Aš gerai nesuprantu. Jis nori, kad tu dabar eitum ir būtum pas jį per naktį?
LAIMA
Aš irgi tiek nežinau. Einu jam pasakyti, kad iš viso plano nieko neišeis, jeigu aš čia nebūsiu.
DAUGVYDAS
Tai va kam ta visa pasaka apie vaikų ligą. Bet tu turėjai šiandien mums vakarienei virti.
LAIMA
Žinau, bet va atėjo Antanas ir viską sumaišė.
DAUGVYDAS
Suprantu. Juodu suplanavo dar vienas gražias skerdynes. Bet kodėl be tavęs.
(Atsisukęs į Antaną).
Kuriam Laima pakvipo, kad nutarėt jos neskersti kartu su visais? Karpenko ar tau?
ANTANAS
Karpenko.
DAUGVYDAS
Ar liežuvius netinsta?
(Bus daugiau)

Lietuvos istorija (1900-1940)



Poetas Pranas Lembergas

MIRĖ POETAS PRANAS LEMBERGAS

Lapkričio 29 d. Santa Monikos, Calif., ligoninėje mirė poetas Pranas Lembergas. Mirė širdies priepuoliu, kuris buvo jį ištikęs prieš savaitę. Anksčiau jis gyveno Bostone, kur turėjo nekilnojamo turto prekybą. Prieš kurį laiką buvo nusikėlęs į Los Angeles pas savo sūnų. Šį rudenį lankė bičiulius Bostone ir grįžęs tuoj susirgo. Pranas Lembergas buvo gimęs 1897 m. rugsėjo 18 Eiciūnų kaime, Paežerlių valsčiuje, Šakių apskrityje. 1924 baigė gimnaziją Kaune, 1928 teisių mokslus. Nuo 1926 iki 1944 buvo notaras Biržuose, buvo miesto tarybos narys, dirbo įvairiose organizacijose.

Pasitraukęs Vokietijon, taip pat aktyviai reikėsi visuomeniniame gyvenime, 1949 atvyko į Bostoną.

Eiles rašyti pradėjo 1917 m. Rašė Tėvynės Sarge, Pavasaryje, Ateityje, Sekmojoj Dienoje, Biržų žiniose. Atskirais poezijos rinkiniais išėjo: Saulėtekiai — 1935 ir Baltija šaukia — 1947. Dar pasirašinėjo ir slapyvardžiu: Pr. Lemberiu, Pranu Bijūnu, Viltimi. Iš jo eilių populiariausia daina pasklido "Tau, sesute, puikios gėlės".

Naujųjų laikų Lietuvos istorijos sukūrimas ir išleidimas turi jau savąją istoriją. 1958 birželio 7 būrelis Chicagos visuomenininkų besikalbėdami priėjo išvados, kad švenčiant 40 metų Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktį, būtų praveru tat atžymėti nepriklausomybės laikotarpio istorijos išleidimu. Šiuo reikalu 1958 liepos 11 raštu buvo kreiptasi į Lituanistikos Institutą ir nurodyta, kad mokslininkai parašyta šitokia istorija būtų didelės reikšmės kūriny, nes a) parodytų kokią milžinišką valstybinę, ūkinę ir kultūrinę pažangą per tokį trumpą laiką Lietuva pasiekė, b) įrodytų, kad Lietuva savarankiškai ir gražiai tvarkėsi, nespaudžiama jokių vakarų kapitalistų, kaip savo propagandoje mūsų krašto okupantai rusai nuolat tvirtina ir c) mūsų tautai, ypač jaunimui, o taip pat ir bendriniam mokslui būtų objektyvių žinių šaltinis apie Lietuvos praeitį nuo pat 1918. Paprašytas Lituanistikos Institutas sudaryti istorijos leidimo garbės komitetą bei išrinkti vyriausiąją istorijos redaktorių, kuriam pavesti pasitelkti bendradarbius.

Lituanistikos Institutas pritarė pasiūlymui ir šiuo reikalu kreipėsi į Lit. Instituto istorijos skyrių, kuris paruošė plačią anketą ir išsiuntinėjo savo nariam istorikam. Į anketą įvairiai atsakytą, bet istorijos sukūrimui ir išleidimui entuziastingai pritarė tik vienas žymus istorikas. Tuomet Lituanistikos Institutas patarė imtis privačios iniciatyvos ir paskirai tartis su istorikais. Buvo kreiptasi į daugybę šios srities mūsų mokslininkų, bet reikalas nepajudėjo. Praėjo daug laiko. Pagaliau 1966 spalio 14 dr. Kazio Griniaus Fondo valdyba nutarė išleisti naujųjų laikų Lietuvos istoriją ir vyriausiu redaktorium pakviesti prof. Praną Čepėną, kuriam pavedė suorganizuoti bendradarbius. Paruoštas istorijos turinio planas ir numatyta pajamų ir išlaidų sąmata. Lėšas

skiria dr. Kazio Griniaus Fondas iš savo kasos, iš anksto renka aukas ir prenumeratą. Per vienerius darbo metus nemaža atliktą. Veikalas numatoma spausdinti antrašte — Lietuvos istorija (1900-1940).

Kaikas galėtų paklausti ar toks veikalas yra reikalingas lietuvių visuomenei tremtyje ir ar užsimoka skirti daug laiko ir lėšų.

Iš tikrųjų, turime du didelius Lietuvos istorijos veikalus — dr. A. Šapokos ir dr. V. Sruogienės. Betgi abu čia paminėti istorijos veikalai ne tiek daug vietos yra paskyrę naujųjų laikų Lietuvos istorijai — maždaug tik 12 proc. visos jų knygų apimtės. Bė to, jie rašyti mokyklai. Naujieji Lietuvos istorijos laikai galėtų sudominti didesnę žmonių skaičių. Jie apimtų ir nepriklausomybės laikotarpį. Naujųjų laikų istorija būtų didelio formato knyga ir turėtų apie 600 puslapių.

Yra nebologų veikalų svetimomis kalbomis, ypač lietuvių tautos atgimimo metui. Pav., M. Roemer, Litwa, 1908, J.O. Litewski ruch narodowy-kulturalni w XIX wieku, 1965, M. Hellman, Die litauische Nationalbewegung im XIX-XX Jahrhundert, 1953. Lietuvių kalba yra apščiiai straipsnių periodinėje spaudoje, atsiminimų, trumpų monografių, bet nėra suvestinio istorijos veikalų, kur būtų plačiau nušviestas 1900-1940 laikotarpio lietuvių tautos ir Lietuvos valstybės gyvenimas.

Tektų pažymėti, kad neseniai okupuotoje Lietuvoje išspausdinta trijų tomų Lietuvos istorija. Tretytis tomas skirtas naujesiems laikams. Sovietinė Lietuvos istorija negali patenkinti lietuvių visuomenės, nes tame veikalė pilna ne tik rusiškai komunistinių tendencijų, tikrovės iškraipymų, bet ir falsifikavimų. Prisiminkim iš to veikalė vieną pavyzdį (Lietuvos TSR istorija, III t., 1965, psl. 70) ir nusistatykim skelbia-

mos medžiagos patikimumą. Ten rašoma: "1919 m. pradžioje pradėjo veikt gimnazijos ir progimnazijos Vilniuje, Sventionyse, Rokiškyje, Šiauliuose, Kupiškėje, Biržuose, Ukmergėje, Žarasuose, Linkuvoje ir kituose Tarybų Lietuvos miestuose ir miesteliuose". Skelbiamas tokias žinias apie gimnazijų veiklos pradžią, Lietuvos TSR istorijos redaktorių iš tikrųjų žino, kad vienos čia minėtų gimnazijų pradėjo veikti 1916, kitos 1917, 1918 metais, dar vokiečių okupacijos laikais, todėl jų nereikėjo iš naujo steigti 1919.

Šio veikalė vyriausias redaktorių prof. Pranas Čepėnas jau yra pasitelkęs visą būrį bendradarbių, kurie jau rengia pažadėtus straipsnius. Naujųjų laikų Lietuvos istorija susidarys iš dviejų stambių dalių: pirmoji — 1900-1920, antroji — 1920-1940. Pirmąją dalį rašo prof. Pr. Čepėnas, antrąją dr. J. Jakštas. Plačiau to mėto Lietuvos ūkio istoriją ruošia dr. J. Pajaujūis, užsienio politikos raidą — dr. D. Krivickas, Bažnyčios padėtį ir santykius

su valstybe — kun. R. Krasauskas ir kun. dr. P. Jutulius, lietuvių emigracijoj — dr. V. Sruogienė, mokslas ir švietimas — dr. A. Rukša, lietuvių tautos politinės diferenciacijos (politinės partijos ir draugijos) — J. K. Čeginskis, grožinė literatūra — dr. H. Nagys ir kt.

Iš čia surašytų pavardžių matyti, kad bendradarbiai parinkti nesroviniu principu, bet kaip dalykų žinovai, kurie Lietuvos istorijai straipsnius rašys moksliniu būdu, panaudojant ir nurodant šaltinius, literatūrą ir kt. Bendradarbiai ir redaktorių laikosi principo: rašyti istoriją tokią, kokia ji buvo, t.y. surinkti pakankamai patikimos medžiagos šaltinių pavidalu, panaudoti jau išspausdintą literatūrą, atsiminimus ir pan. Iš

surinktos medžiagos parašyti praeities įvykių raidą, kuri atitiktų tikrovę. Žinoma, kiekvienas istorikas turi žmogiškų silpnybių, turi srovinių simpatijų, bet visvien jis iš anksto išpaieigoja srovinėje ar politinėje kovoje nedalyvauti, nebūti propagandistu, bet istorinių įvykių neutraliu stebėtoju. Parašytieji bendradarbių straipsniai laukiami iki 1968 liepos mėn. pradžios. 1968 metais naujųjų laikų Lietuvos istorijos (1900-1940) rankraštis bus parengtas spaudai.

Vyr. redaktoriaus Prano Čepėno adresas: 6015 So. Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629, telef. 312 HE 4-2048, leidėjo — Dr. Kazio Griniaus Fondas, c/o L. Smulkštys — 2523 W. 69th. St., Chicago, Ill. 60629.

RUSK SVEIKINIMAS LATVIJAI

Latvijos nepriklausomybės dienos proga valst. sekr. Dean Rusk parašė pasveikinimo laišką Latvijai atstovui Washingtono dr. Arnoldui Spekke. Sveikindamas, Valst. Sekretorius pareiškė: "Latvių tautos ryžtas ir patvarumas, rodomas tėvynės ir svetur, yra įkvėpimo šal-

tinis visiems tikintiems laisve ir apsisprendimu. Pastovus J. Valstybių atsakymas pripažinti prievartinę Latvijos inkorporaciją į Sovietų Sąjungą yra aiškus mūsų atjautimo latvių siekimams įrodymas". (Elta)



Würzburgo pilis Vokietijoje. Dail. T. Petraičio akvarelė. Jo kūrinių paroda šį savaitgalį vyksta Waterburyje, Conn., šv. Juozapo parapijos salėje.

NAUJOS PLOKŠTELES

Graži dovana Kalėdų švenčių proga. Tai "Linskmų Kalėdų" — nauja ilgo grojimo plokštelė, kurioje "Rūtos" lietuvių ansamblis įdainavo šias kalėdines giesmes: Leiskite rasą, Tyliają naktį, Piemenėliams, Nakties tyloj, Gul šian dieną, Linksma giesmė, Sveikas Jėzau gimis, Ateikit džiaugsmingai, Mes girdjom angelus, Šventa naktis, Angelai gieda danguje. Kaina: stereo -5.00, mono -4.00. Persiuntimui pridėdama 50 c.

"Lietuviškos senos ir naujos dainos" — nauja ilgo grojimo plokštelė. Įdainuota: Užstalės daina, Prieš tolimą kelionę, Pavasario linksmybės, Bobutė ir Pilypėlis, Šią naktelę, Aš augau pas tėvelį, Tinginė boba, Oi tu Jieva, Jievužė, Oi laukiau laukiau, Stikliukėlis ir Merguzėlė brangi. Dainuoja: R. Marijošius, V. Noreika, L. Abarius, A. Mikalaukaitė, A. Staškevičiūtė, S. Petkevičius, V. Daunoras ir mišrus chorai. Išleido Eurotone Co. Kaina: mono 4 dol., stereo 5 dol.

NAUJA ILGO GROJIMO PLOKŠTELĖ

"Dainuojų jums, Aurelija". Mano gitara, Meilės ilgesys, Mėlsvas drugelis, Vandens lėlijos, Aukso žiedai, Ažuolų šlamesys, Baltos rožės, Einu namo, Vasaros lapai, Jau niekad ir Mama, Lengvos muzikos stereo plokštelė — kaina 5 dol. (Persiuntimui 50 c.).

Liet. kalėdinių atvirukų galima įsigyti jau dabar. Dėžutė su 14 įvairių atvirukų ir persiuntimo kaštuoja tik 1.10 dol. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Lietuvos general. konsulo J. Budrio atsiminimai "Kontržvalgyba Lietuvoje" ką tik išėjo iš spaudos. 224 psl. knygoje autorius vaizdžiai apžvelgia kontržvalgybos veiklą Lietuvoje, netrukus po nepriklausomybės atgavimo. Šnipų ir kitų įtartinų asmenų sekimas ir jų kenksmingų siekimų atidengimas skaitytoją suidomina ir pagauna. Kaina 2.50 dol. Šią ir kitas lietuviškas knygas bei plokštes galima įsigyti Darbininko administracijoje: 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.



Lietuvos Madona, skulptorius Vyt. Kašuba (detalė)

Rasa

NELE MAZALAITĖ

Ateina valandos, kurios išsema žmogaus paslėptus šaltinius, kur sudėtos jėgos nematomos ir nežinomos, kad turi jas, paramos sandėliai, atsivėrią tiktai bado metais, pasirodo visai ištuštinti — tai žinojimas, kad jokios vilties nebėra mūsų žemei. Ji yra išsizadama savųjų, parduota turtingųjų, pagrobta mirtinių mūsų priešų, kvailųjų pajaukta, svetimųjų svetimiejiems dovanojama.

O Tėvynė mano, tu psalmių neapvertoji, tu surištoji vergų rinkoje, tu stovinčioji pasaulio teismo akivaizdoje užgniauzta gerkle, kai tavo žudytas sėdi tarp teisėjų ir drįsta kaltinti tave, jeigu mėgini šaukti savo vaikų balsu.

Tai tokia valanda yra atėjus, ir tavo vaikai darosi pavargę nuo begalinės nevilties, tai jie šnibžda sau: — Aš nebepajėgiu nė svajoti, aš nebegaliu nė atsiminti. — Tokį momentą miršta paukščio giesmės ir jis pats, tokį akimojį miršta gėlė ir jos kvėpėjimas, tokį metą išsenka paskutinis lašas ežere.

Kodėl kalbu apie vandenį? Argi šitaip baisiai kankina troškulis? Ir kodėl nejuosiomis atveriu Knygą, kurios nesiirengiau skaityti? Buvo užstojusi kaitrą stipresnė už visus gyvus daiktus, buvo sausrą galingsesnė už debesis —

toks atsiverčia lapas Knygoje — kurios nurašyti pažodžiui neturiu drąsos, kaip atskleisti Altoriaus Uždangos, ir atpasakoti nesugebu. Tiktai mūsų širdys supranta, kai yra kalbama apie žudančią kaitrą, nes pažįstamė ją, pavergtieji ir tremtiniai. Kaitrą — taip sako Knyga — buvo tokia, jog sodriausia gėlė, pasodinta nakties viduryje, — rytmetį tebuvo kapo dulkės, kurios nepadengė mažojo piršto nago baltymo. Ir medis, kuris atlaikė šimtus metų, kurio šaknys, kaip narsi karalija buvo užėmė daug ploto gilumoje — staiga paleido žemę, lyg mirštančio pirštai, ir menkiausias vėjas paguldo jį

visu augumu, su paukščių lizdais ir mažų žvėrelių priebiega. Ir žuvis, ežerų gelmėje, kur jų namai buvo iš neatmenamų amžių — ima dusti nuo troškulio, nes vanduo tarytumei verda — tokia kaitra buvo užėjusi anuo metu vieną kraštą.

O gyvenė tenai, tarp kitų žmonių, viena pamaldi ir dora pora — jų gyvenimas buvo skaištus, kaip Rojus, prieš jo uždarymą, nes neturėjo jie prieš nieką piktos minties, ir turėjo nuolankią širdį Viešpačiui, dosnius delnus vargšams, gerą žodį kaimynams, ir paguodą liūdniems. Nors jie patys buvo reikalingi ramimino.

Ne, — ramimino laikas buvo pasibaigęs, nes neveda vaisiaus nei žiedo sudžiūvę stuobriai, ir šios poros veidai jau buvo prisirišę vitymo metą, o jie nebuvo sulaukę kūdikio savo namuose.

Koks didelis buvo jų laukimas! Nuo vestuvių, nuo nuotakos ir jaunikių dienų, metai ir mėtai, saulėtekiai ir žvaigždžių užtekėjimai, ir rytmečių grožybės, maldos ir prašymai, ir aukos prie Viešpaties laiptų, ir užtarymas šventyklos maldingųjų kunigų. Tačiau, kaip neužmintas ežeras, nenurikto malonė, nors gausiai, per kraštus lijo ir kitas šeimas — savo šakų jų medis nesulaukė. Ir liūdno buvo jų širdys.

Kiek kartų moteris buvo kalbėjus savo vyrui, kad paleistų ją, kaip daugelis naudojosi tokiu įstatymu, kurie liepia pasitraukti nevaisingoms, kad ateitų kita, nešanti dosnią duoklę — bet vyras tarė, jog ne žmo-

nės, ne papročiai, tiktai Dievas Pats duoda sutuoktiniams vienam kitą visam laikui. Kaip negalima perskelti sode vaismedžio ir norėti, kad viena pusė pasilikty gyventi ir vestų vaisius — jie yra vienas medis, kalbėjo jis, ir kai mirtis sunaikins jų gyvenimo sodą, jie bus sugrįžę pas Viešpatį, ir Taisai neklaus, ar kas nors daugiau eina paskui juos — juk Jisai viską tvarko. Taip jų dienos tekėjo į senatvės vandenį, iki šios pasakojamos sausros.

Su nerimu jie žiūrėjo į savo bandas, kaip jos vargo, ir nyko visas kas pasėta jų daržuose, ir girdėjo jie, kaip jų sodybos medžiai dejavo, nors jų šuliniai dar buvo neišsekę ir jie dalinosi vandeniu su neturinčiais. — Tačiau ir tokiose dienose jie nenustojė garbinti Viešpatį, ir jokio kartumo nelaikė savo širdyse, tiktai padėką.

Su laiminimu jie gulė ir kėlė, štai kodėl moteris nebuvo nustebinta, kad ankstyvą rytmetį ji buvo prižadinta giesmės. Ji galvojo, kad susapnavo patį savo balsą, nes kas kitas galėjo giedoti, jeigu jie tebuvo čia vieni — tačiau ir pabudus ji nenustojė girdėti, ir pakilus iš patalo girdėjo, ir vaikščiodama troboje ji girdėjo ir buvo laiminga — nes niekur negalėjo būti tokio paukščio, kuris čiulbėtų taip, ir žmogaus balsas negalėjo sutalpinti savyje tokio grožio.

Ir ji stovėjo ant savo namų slenkščio ir nenustojė girdėti, ir išėjo į kiemą ir klausėsi. Buvo tylą ir tuštumą ir saulė ke-

pino kaip priešas, kuris degina užimtus trobesius — o giesmė skambėjo vis giedriau, ji liejosi, kaip kalnų srovės gavinančios ir pilnos kvėpėjimo, tarsi krito ant žydinčių gėlių.

Ir moteris išvydo: štai kieme prie namo durų ištikrųjų buvo gėlė. Žydėjo Rožė. Jos lapai buvo žali ir rasoti, ir žiedas, vienas žiedas, buvo baltas, ir tarytumei palaimos ašaros švitėjo žiede rasa.

Ir moteris pažino giesmę, ir pradėjo tiesti rankas į dangų ir pamatė, kad skubiais žingsniais, beveik bėgdamas, artėjo jos vyras, ir sušuko, jog regėjo sapną, kokį angelai patys negalėtų dovanoti daug vertingesniam už jį: dvylikos žvaigždžių vainikas buvo pakibęs ties jų stogu ir po žvaigždėmis mėnulio pilnatis, ir visame danguje skambėjo giesmė, kokios žmogaus ausys nebuvo girdėję.

Ir dabar jo moteris prabilo balsu skambančiu, kaip lietus, jogs jis neklydo: iš tikrųjų Viešpats yra pažvelgęs į jų namus su nenusakoma malone. Ir ji paėmė savo vyro ranką, ir abiejų pirštai palietė baltąjį Rožės žiedą, ir abu girdėjo per visą pasaulį aidint Magnificat, kurį giedos jų Duktė.

Joachimas ir Ona nulenkė kelius, garbindami Dievą už Jo gerumą. Kas yra kaitra ir nevilis? Niekas — niekas! Atsiveria dangus ir sužaliuoja visas — lyja pažadas, kad mūsų Žemė bus išgelbėta — juk buvo išpirkta didžiausia vertybė — žmogaus siela. Išpirkta paties Dievo.



Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodyneliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiam ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonai Brooklyn. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą: **Lithuanian Reader for Self-Instruction.** Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol. Abi knygas galima užsisakyti:

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

Iš arti - didelė istorija

Turbūt, niekas neturi tokio tamprus ryšio su visuomene kaip chorai. Net LB apylinkės atsilieka, — nors jų veikla domisi didžiulė dauguma, darban pirštus kiša tik retas, susirinkimuose lankosi saujelė, valdybų garbės beveik kiekvienas kratosi. Gi choruose greitai sustoja studentai ir vos pradžios mokyklas baigusieji, pagyvenę ir ūsų suždindinti nespėję, rimtuoliai ir patys linksmiausiai. Todėl ten, kur išsilauko choras, gyvenimas bėga vikriau. Tad sveikinti Ohio gydytojai, įvertinę ir atžymėję A. Mikulskį, čiurlioniečių dirigentą.

Tiesa, ne visi vienetai dainoje buvo lygiai laimingi, ne visi išspūsė su tiek laimėjimų sau ir mums kaip čiurlioniečiai. Bet lietuviškasis gyvenimas beveik iš kiekvieno jų prisikauptė daug naudos. Šią naudą ypač dosniai atžėrė Philadelphia choras, vadinesis Tautiniu ansambliu, o šįmet, vidinės struktūros sumetimais, pasirinkęs Vilties vardą.

Prieš 18 metų, kai dešimtytūkstančių lietuvių grūdosi DP stovyklose ir smalsiai uostinėjo per Atlantą, tame mieste jau buvo keletas šeimų, atsiritusių per vandenyną. Šie laimingieji susispietė labai skystan būrelin, prisiviliojo šv. Kazimiero parapijos vargoninką Mickūną patalkininkauti ir keilom progom padainavo. 1949 metų pradžioje atsidarė šio krašto durys, pasipylė nauji ateiviai, su jais atsirado V. Macijauskas (Matonis), ir, jam diriguojant, jau dainavo 46 choristai.

Tuo metu Philadelphia nebuvo svetinga, nes "grinoriams" stigo darbų. Pradėta kriksti, žmonės bėgo Chicago, Clevelandan, Detroitan. Choras pasilpo, susvyravo, apgriuvo. Leonas Kaulinis kažkaip išlaikė vyrų okteta, vėliau sudarė ir moterų sekstetą, o po kiek laiko, abu krūvon suliejęs, vėl pasirodė su choru. Naujai išdrąsinus, paaugo. Net savo tautinių šokių grupę chore atsirado! Taigi, buvo daina, buvo šokis, tad ir vardas — Tautinis ansamblis.

Laikas, žinoma, iš mūsų paime mažiau, kaip duoda. Va kodėl ansamblyje išnyko tautiniai šokiai. Liko vien dainininkai, kurie pražūčiai nenusilenkė. Pajautę artėjančius jubiliejinius 1968 metus, išsirežė, gerokai padidėjo ir Tautinio ansamblio vardą, jau neatitinkančią struktūrai, pakeitė į Vilties chorą. (Šia proga Philadelphiajioje rengiamos iškilmsės su koncertu, kurios įvyksta gruodžio 8 McCallister salėje).

Vilties reikšmę aptarti yra sunku, nes tektų vardinti beveik visus Philadelphiajos lietuvių gyvenimo didesnius įvykius, visas Dainų šventes, koncertus Baltimorėje, New Yorke, jo priemiesčiuose New Jersey pusėje, Chesteryje. Tepatiki skaitytojas — šis choras, už

Philadelphiajos ribų susilaukęs didoko atgarsio, už visuomenės dėmesį atsilygino keleriopai. Štai ir šįmet norėdamas tautinei liturgijai suteikti daugiau reikšmės, kas sekmdienį gieda šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje lietuviškosios sumos metu, gi jubiliejiniam metam jo valdyba (Raugas — pirm., Šalčiūnas, Didelytė, Rykšys, Romanaukas) planavo jungtis su artimais chorais keliam religiniam koncertam amerikiečių visuomenei (Philadelphiajioje, Baltimorėje, New Yorke).

Su viltimi per keliolika metų žygiavo dirigentas Leonas Kaulinis. Jį spaudė visi choro rūpesčiai, graužė kiekvieną nusekmė. Tekdavo ir nusivilti, ir pakešti nesantaikų, net panešti kiek trukdymų. Žinoma, kai užgriūdavo triūsų pelnytį laimėjimai, vai galėjo jis pasidžiaugti, nes pasimiršdavo visi praieities grubumai. Nes kas už jį daugiau prakaito išlašino (tikra tiesa: prakaito!), nervų prisitėpė, laiko praleido, gal-

vos prisuko? Su L. Kauliniu keliavo choro gyvenimas, savin įsukęs ir dirigento dukterį, dar jauną mergaitę eiline dainininke, kuri jau šių metų pradžioje gavo muzikoje bakaureato laipsnį ir šiuo metu dirba su Viltimi kaip dirigento pavaduotoja.

Skeptiškai būtų galima pasakyti, — na taip, Vilties choro istorija, iš arti žiūrint, yra didelė. Sitokia mintis būtų labai neteisinga. Kas girdėjo Viltį išpildant Budriūno kantatą, taisy turėjo pripažinti, kad jau išėita iš savos kolonijos ribų. Pagaliau, jei ne Viltis, Philadelphiajos lietuvių įnašas šio krašto bendruomeniniame gyvenime būtų buvęs mažesnis, nes choras palaikė gyvybę ir judėsi.

O šalia viso — buvo žmonės ir jų auka. Vargo choristai, tačiau daugiausia triūsos atidavė dirigentas L. Kaulinis, daug jaunos energijos pašvenčia jo dukte A. Kaulinytė.

S. Seveikis

BALFAS LAPKRIČIO MĖNESYJE

Pajamos

Lapkričio dar daug kur vyksta Balfo vajai, bet kai kurie skyriniai jau pradėjo siųsti surinktas aukas į centrą. Balfo centre gauta iš Baltimorės 250 dol., Clevelando — 2,000 dol., Los Angeles — 1,600 dol., Rochester — 200 dol., Elizabetho 291 dol., Brocktono — 400, Flint — 111 dol.

Iš centro buvo pasiūsti asmeniniai aukų prašymai Balfo rėmėjams, gyvenantiems toliau nuo lietuviškų kolonijų. Jie atsiliespė gana dosniai, prisiusdami 548 dol. Tuo būdu Balfo centras lapkričio mėn. gavo bendrai šalpai 5,737 dol. Iš JAV teismų gauta siuntiniam ir Lietuvą 1,602 dol. Vasario 16 gimnazijai remti prisiūsta 1,454 dol., Saleziečių mokyklai 234 dol. Lapkričio mėn. Balfas iš viso turėjo 9,119 dol. pajamų, bet jų vėl neužteko mėnesio išlaidom padengti.

Išlaidos

Suprantama, Balfas išsiuntė pinigų, suaukotus Europos lietuvių mokyklom, prie jų dar pridėjęs savo 100 dolerių. Išleido siuntiniam ir Lietuvą teismų duotus pinigus. Iš savo tiesioginei šalpai turimų lėšų pasiuntė pavergtiem lietuviams 41 siuntinį, už kuriuos sumokėjo 3,806 dol.

Lenkijos lietuviams buvo nusiųstos 38 vartotų drabužių ir 9 vaistų siuntos, už kuriuos vien paštu buvo sumokėta 375 dol. Į kitus kraštus dar nusiųsta 4 įvairūs siuntiniai. Visų tų siuntinių nominalinė vertė buvo 6,378 dol.

Lapkričio mėn. buvo gauta daug prašymų paremti tremtinių Kalėdines programas (Balfo kalėdinį senelį). Tam tikslui išleista 1,151 dol. Pasiūsta dar pinigų lietuviams į Austriją, Italiją, Norvegiją ir kitur.

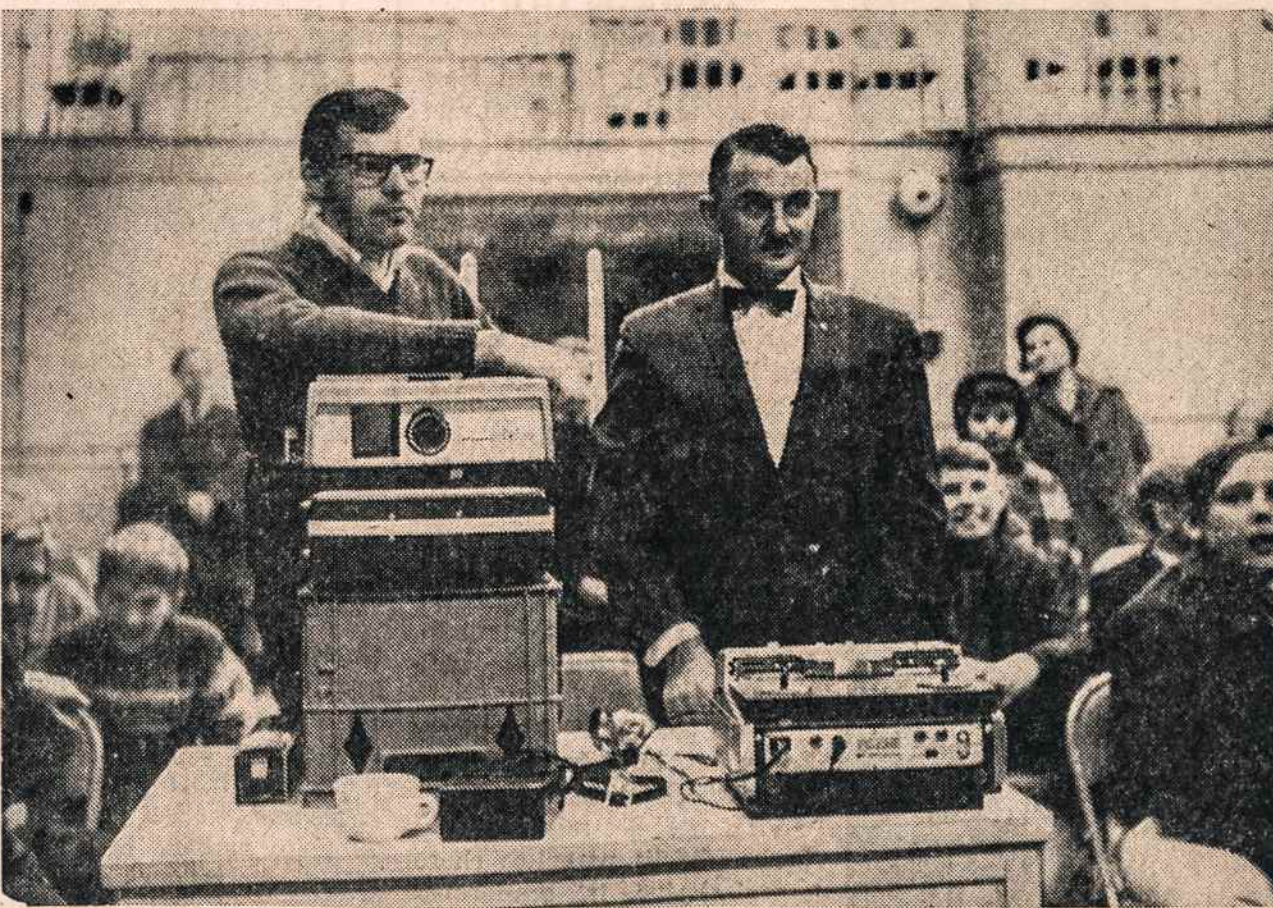
Lapkričio mėn. Balfas apmokėjo (paskolino) tremtinių atvykimą į JAV, išleisdamas tam tikslui 1,111 dol.

Be abejo, lapkričio kaip ir kitais mėnesiais buvo ir administracinių išlaidų: pašto ženklai, dviejų tarnautojų algos, telefonas, šviesa, apdraudai ir pan. Lapkričio mėn. buvo išleista viso 9,745 dol., taigi 626 dol. daugiau nei gauta. Čia niekas negali priekaištauti, kad Balfas sudarinėja atsargas, ar yra šykštus.

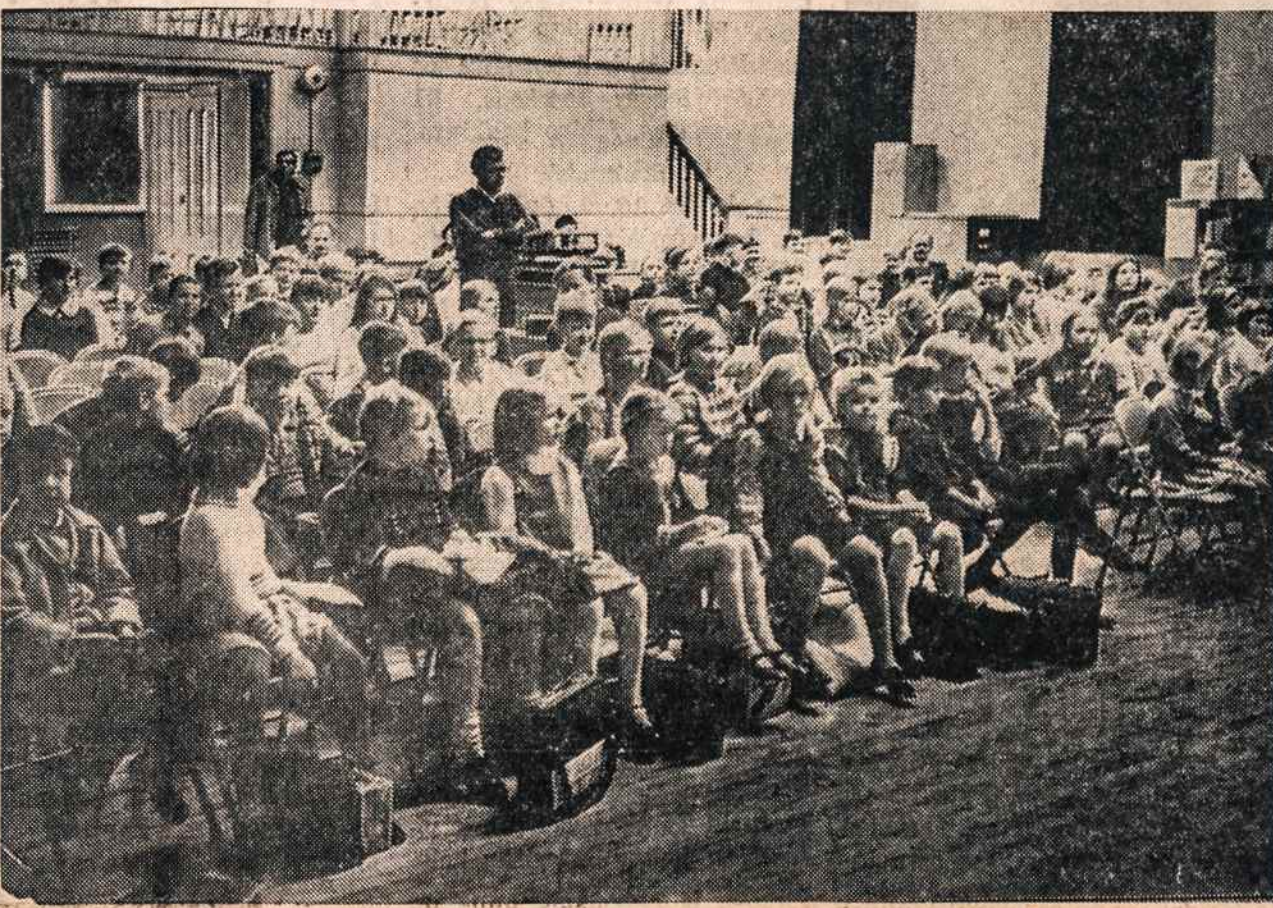
Organizacijos vadovybė aukojasi

Neįskaitant nei centre Balfo valdybos nariam neatlyginama už sugaištą laiką, net ir už keliones į posėdžius nemokama. Pirmininkas kun. V. Martinkus ir vicepirmininkė dr. E. Armanienė savo lėšomis važiuoja į posėdžius 200 mylių, išdininkas A. Senikas 120 mylių ir visad posėdžiuose dalyvauja.

Direktoriam už suvažiavimą į Detroitą taip pat nebuvo atlyginta. Čia ypatingai dera pagerbti šimtus Balfo aukų rinkėjų, kurie po sunkaus darbo lanko Balfo rėmėjus ir prašo aukų. Tai bene pats sunkiausias, bet svarbiausias darbas. Visi



Aleksandras Vakselis ir jo pagalbininkas K. Bileris praveda pašnekesį su iliustracijomis apie Lietuvos kariuomenę Maironio sėstadieninėje mokykloje Brooklyne lapkričio 18. Nuotr. R. Kisieliūnas



Maironio mokyklos vaikai Lietuvos kariuomenės minėjime lapkričio 18. Nuotr. R. Kisieliūnas

JUNGTINIS FINANSŲ KOMITETAS PRAŠO ATSILIEPTI

Prašoma atsiliepti ne vien tik organizacijų vadovų, bet ir pavienių lietuvių tų vietovių, kuriose neveikia jokia lietuviška organizacija. Jungtiniam Finansų Komitetui, kuris veiksnių yra sudarytas specialiam tikslui — lėšoms teikti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo penkiasdešimtmėčio minėjimo reikalom, svarbu sudaryti kuo plačiausius ryšius su viso laisvojo pasaulio lietuviams.

Kaip jau veiksnį ir šio komiteto spaudoje buvo skelbta, 1968 metais norima kuo garsiausiai prabilti į laisvojo pasaulio žmonių sąžinę apie pavergtos Lietuvos kančias ir lietuvių tautos teises būti nepri-

klusomai ir pagal savo tautos narių laisvą apsisprendimą savarankiškai tvarkyti savo gyvenimą. Kad tas mūsų balsas būtų išgirstas, reikia jausti pareigą kiekvienam lietuviui prieš šio darbo prisidėti visom galimom priemonėm.

Komitetas mano, kad pirmoj eilėj šį atsišaukimą turi išgirsti LB apylinkių vadovybės ir tuoj sudaryti vietos finansų komitetas iš įvairių vietos organizacijų atstovų arba, nesant galimybių tai įvykdyti, pasiimti tas pareigas LB apylinkės valdybai. Mažiau lietuvių gyvenamose vietovėse, kur LB apylinkės nėra, vietos finansų komitetus sudaryti prašoma imtis

iniciatyvos bet kuri veikianti organizacija. Kur nėra jokios lietuviškos organizacijos, prašoma atsiliepti pavienius lietuvius, sutinkančius būti centrinio komiteto įgaliotiniams. Vietos finansų komitetai ir įgaliotiniai gaus iš mūsų reikalingus nurodymus ir paruoštą medžiagą.

Š. m. spalio pradžioje buvo kreiptasi šiuo reikalu į LB apylinkių pirminikus. Pasirodo, adresai daugelio jau pasenę ir atsiliepiam dar maža tegauta. Šiuo prašome naujas LB apylinkių valdybas tuoj su mumis užmegsti ryšius.

Visų, kurie skaitys šį kreipimąsi ir kuriuos vienu ar kitu būdu jis liečia, maloniai prašoma atsiliepti adresu: United Lithuanian Committee, 29 W. 57th. Street, New York, N. Y. 10019.

Jungtinis Finansų Komitetas

BALTIMORE, MD.

Sodaliečių susirinkimas buvo gruodžio 3 po 8:30 mišų mokyklos kambariuose. Čia buvo kalbėta, kaip padalinti Kalėdų dovanas. Lapkričio 26 jos buvo surengusios bingo žaidimus ir gautą pelną paskyrė švenčių dovanom. Dabar susirinkime išrinko tas, kurios apilankys senelių prieglaudose esančius lietuvius ir įteiks jiems dovanų.

Kalėdojimas — parapiečių lankymas — pasibaigė. Klebonas viešai išsakyklos padėkojo už aukas ir gražų bei mandagų kunigų priėmimą.

Kalėdinį sveikinimų lietuvių ir anglų kalba galima gauti.

Balfo veikėjai savo lėšomis keiliauja, rašo laiškus, naudoja telefoną. Jų visų pasiaukojimą įvertina nuoširdūs lietuviams ir būna dosnūs, nes žino, kad ši Balfo organizacija "išaudų nekulia", plūša jada konkrečiai lietuvių pagalbai. K.L.J.

ti šv. Alfonso klebonijoje. Taip pat galima gauti paplotėlių ir kalendorių.

Šv. Alfonso mokyklos kalėdinis parengimas bus gruodžio 10. Programa prasidės 3 v. popiet. Visą programą atliks mokyklos vaikai.

Raupsuotiem aukos renkamos advento metu. Kunigai paragino prisidėti prie šio kilnaus darbo.

Kalėdų balių rengia Amerikos legijono lietuvių 154 postas gruodžio 17 lietuvių svetainės Klevų kambaryje. Visi legionieriai kviečiami dalyvauti. Vaikams bus dalijamos dovanos. Bus visokiausiu valgių, gėrimų. Pradžią 2 v. popiet.

Karių ramovės nariai posėdžiavo gruodžio 3 Lietuvos svetainės knygyno kambaryje. Aptartą ateities veikla ir Lietuvos nepriklausomybės 50 metų sukakties minėjimas.

Jonas Obelinis

IŠ VISUR

— Vilniaus filharmonijos stiginis kvartetas baigė eilę koncertų Svedijoje. Stockhomo radijas įrašė į juosteles jų atliekamus Haydno ir Juzeliūno kvartetus. Ateinančių metų pradžio kvartetas kviečiamas į Islandiją. (E).

— Jurgis Kiaunė, Lietuvos kariuomenės kūrėjas-savanoris, pirmas nepriklausomos Lietuvos karo invalidas, atsargos kapitonas, lapkričio 18, Lietuvos kariuomenės minėjimo šventėje, Maspeth, N.Y., lietuvių parapijos salėje buvo apdovanotas Amerikos Lietuvių Legijono garbės ženklu. Legijono vadu yra Petras Jurgėla, adjutantu — Justinas Liaukus.

— Kanados LB krašto valdyba, susitarusi su Tautos Fondo atstovybe Kanadoje, sudarė Lietuvos laisvės atstatymo 50 m. jubiliejaus Jungtinį Komitetą Kanadoje šios sudėtis: pirm. dr. J. Yčas (KLB krašto tarybos), sekr. St. Dargis (KLB krašto valdybos atstovas), išd. Vl. Kazlauskas (Tautos Fondo), nariai — A. Rinkūnas (KLB krašto valdybos pirm.) ir St. Banelis (Tautos Fondo įgaliotinis Kanadoje). Reikalui esant, šis komitetas gali būti papildomas.

— Barbaros Armonienės nuotraukų ir straipsnių apie jos gyvenimą Amerikoje išidėjo "The Telegram" laikraštis, einąs Painesville, Ohio. Pirmam ir antram laikraščio puslapiuose plačiai aprašyta, kad B. Armonienė buvo Sibiro tremtinė ir čia jau gražiai ruošiasi šventi Padėkos dieną, nors ji dėkojanti kasdien už visą gerą, ką jai suteikė Amerika.

— Sol. Violetos Bendžiūtės ilgo grojimo plokštelę "Toks mūsų likimas" išleido Philadelphiajos "Lito" klubas, kurs gruodžio 8 d. 8:30 val. Latvų klubo patalpose (7th. ir Spring Garden gatvių sankryža) ruošia šios plokštelės pristatymą. Įėjimas nemokamas.

— JAV ir Kanados lietuvių III dainų šventės reikalais lapkričio 15 Jaunimo centre buvo sukvietas pasitarimas, kuriame dalyvavo cv pirm. Br. Nainys, vicepirmininkai kun. J. Borevičius ir V. Adamkavičius, apygardos v. pirm. S. Ingaunis, I. Smieliauskienė, dainų šventės komiteto rengimo pirm. dr. L. Kriaučiūnas ir vykd. vicepirm. J. Kleiza.

— Prel. J. Balkūnas, Vliko Tautos Fondo pirmininkas, š. m. lapkričio mėn. 16 d. Jaunimo Centre turėjo pasitarimą su JAV LB centro valdybos pirm. inž. Br. Nainiu ir vicepirmininkais kun. J. Borevičiu ir V. Adamkavičiu. Pasitarime buvo tartasi jungtinio vajuos reikalais, kuris bus vykdomas 1968 Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties proga.

VISI BENDROM JEGOM STATYKIME KULTŪROS ŽIDINIŲ NEW YORKE

KAIP GREIT PRADĖSIME PASTATŲ DYDIS IR GROZIS

jūsų rankose

LAUKIAME PAGALBOS!

TEVAMS FRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND) 680 BUSHWICK AVE., BROOKLYN, N. Y. 11221

Siunčiu auką statybų fondui ir prašau įrašyti mane / mūsų šeimą / mūsų mirusiųsias į:

Garbės fondatorius (\$1000) Amžinuosius narius (\$500) Fundatorius (\$100) Rėmėjus (mažesnė auka)

Pasižadu iš viso paaukoti ateltyje statybų fondui

ADRESAS

(Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax deductible))



Algis Gečys kalba LB Philadelphiajos apylinkės susirinkime apie jubiliejinių metų minėjimą. Jis yra minėjimo komiteto pirmininkas. Nuotr. K. Cikoto

A + A

KOSMUI FRANKUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną Rozaliją, dukteris: Gražina Kligienė, Reginą Kazlauskienę bei jų šeimas.

Noreikai, Surdokai, Šilgaliai

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad š. m. gruodžio 1 d. Lietuvoje mirė mūsų tėvas, uošvis ir senelis

A + A VINCAS KLIMAS, ūkininkas, Sibiro tremtinys.

Danguolė ir Antanas KLIMAI ir vaikaičiai



Lionės Juodytės dukra — Janina Mathews yra parinkta vaidinti Shirley Temple rolę "Curley Mc Dimple" veikale, kuris statomas Bert Wheeler teatre, Hotel Dixie, 250 W. 43rd Street New York. Veikalas pradėdamas vaidinti gruodžio 10 d. 3 val. popiet.

Newark, N.J.

Mirusieji

Spalio ir lapkričio mėn. Newarko kolonijai buvo didžiai nuostolingi, nes netekome gerų lietuvių patrijotų.

Iš Newarko parap. bažnyčios palaidoti: mokytojas Juozas Didžbalis, sulaukęs 63 m. Apie jį spaudoje turėtų kas nors daugiau parašyti, nes jis yra išvaręs didelę vagą mokymą ir auklėdamas jaunąją nepriklausomos Lietuvos karę. Čia Amerikoje veikė ir dirbo įvairiose lietuviškose organizacijose.

Netekome taip pat prof. dr. Jokūbo Stuko tėvelio, kuris buvo didelis talkininkas, sūnui Jokūbui išlaikant lietuvišką radijo programą per 27 metus.

Buvo palaidotas Kazimieras Zeliauskas, kun. Juozo Zeliausko, saleziečio, dėdė.

Visai neseniai mirė Antanas Verba, didelis parapijos choro organizatorius ir gražiabalsis choristas.

Rožytė Žukauskienė, gyvenanti 81 Grove Ave., Metuchen, N. J., gavo iš Lietuvos skaudžią žinią, kad ten mirė jos brolis Alfonsas Semėnas, 51 metų amžiaus, Sibiro kankinys.

Susituokė

Lapkričio 19 d. Švč. Trejybės bažnyčioje susituokė Marytė Melinytė, dviejų mamyčių ir dviejų dukryčių kvarteto narė su Petru Hallock. Iškilmingos vestuvių vaišės įvyko lietuvių katalikų centro gražioje salėje, Kearny, N. J. Svečių vestuvėse dalyvavo apie 250.

Lapkričio 25 d., šeštadienį, Švč. Trejybės bažnyčioje susituokė Edwardas Richardas Schmidt su Joann Katherine Stulpinaite. Abu jaunavedžiai yra dideli Newarko 29-tos kuopos Vyčių veikėjai.

Posėdžiavo Altas

Lapkričio mėn. 19 d. 4 val. p.p. buvo susirinkę Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba ir visos New Jersey lietuviškų kolonijų atstovai aptarti, kaip iškilmingiau atšvęsti 1968 m. Vasario 16, minint Lietuvos Valstybės 50 metų atkūrimo sukaktį.

Dalyvių susirinko apie 40. Nutarta Vasario 16 minėti sekmadienį, vasario 11. Programa numatyta tokia: 3 v. popiet Newarko arkivyskupijos katedroje mišios koncertacijos būdu, kur laikys New Jersey lietuvių parapijos visi kunigai lietuvių kalba. Vyriausiu koncelebratorium numatoma kviešti Vysk. V. Brizgį. Parapijų chorai giedos lietuviškas giesmes. Pamaldose dalyvaus ir arkivysk. Thomas Boland. Numatoma kviešti ir minėjimą iš Romos ir kardinolas Samore, buvęs nunciatūros sekretorius Nepriklausomybės laikais Lietuvoje.

Po pamaldų Robert Tryt viešbutyje iškilmingas minėjimas, dalyvaujant aukšties bažnyčios dignitoriams ir Amerikos valstybės pareigūnams.

Sušelpė kunigą

Amerikos lietuvių Kunigų šalpos Draugija, prelatui Z. Ignatavičiui rekomenduojant, kunigui jubiliatui, seneliui ir ligoniui gyvenančiam Pietų Amerikoje — Argentinoje paskyrė \$300.00 auką. Čekis jam pasiūstas į Argentina. K. P.

Vienintelis Importuotojas Amerikai

Sios vokiečių gamybos Gyvenamojo — Kambario Spintos



TURIME ĮVAIRIAUS DYDŽIO IR ĮVAIRIOS RŪŠIES RASITE MŪŠŲ SANDELYJE VISADA. Viršuje parodoma spinta išardoma — pristatoma bet kur JAV-se.

Adolf Schragar Furniture, Inc.

Yorkvilės didžiausia, gražiausia baldų krautuvė DABAR: 336 East 86th Street (tarp 1 ir 2 Ave.) N. Y. C. Tel. TR 9-4000. Atidaryta kasdien iki 9 v. vakaro, antradieniais ir šeštad. iki 6 v. vak.



ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. ŠVEIKUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Mrs. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre St., West Roxbury, Mass. 02132.

GERIAU NEPRANESTI APIE PALIKIMĄ

Klausimas

Skaitau Tamstos teisės patarimus ir esu labai susirūpinęs savo artimųjų Lietuvoj likimu. Aš siunčiu jiems daug siuntinių ir gerai suprantu jų gyvenimą, nes labai gerai pažįstu bolševizmą. Tačiau jau esu per 70 metų amžiaus ir labai norėčiau savo reikalus sutvarkyti. Štai mano klausimas:

Ar reikia parašyti giminėms į Lietuvą, kiek pinigų yra palikta "truste" jiems, man mirus?

Skaitytojas, Pa.

Atsakymas

Patarčiau nieko apie sumą giminėms nerašyti. Tamsta nežinai, ar laiškas bus, ar nebus cenzūruojamas. Nėra reikalo, kad kas žinotų, kiek giminėms bus siunčiama ateity. Nežinau, kodėl norėtum pranešti giminėms, kiek jiems bus palikta. Manau, kad Tamsta nori tai padaryti todėl, kad manai, jog tai bus "apsauga", kad pinigai tikrai bus išleidžiami labai tik tu asmenų, kuriems jie yra paskirti.

Giminės Lietuvoj vistiek nieko negalės padaryti "turtui apsaugoti". Manau, kad Tamsta turi sudaręs testamentą, pagal kurį visas turtas, kuris pasilikęs po Tamstos mirties, bus paliktas Lietuvoj gyvenantiems giminėms "truste" (testamentary trust).

MIRĖ

SESUO M. LEONORA, S.S.C.

Chicagoje lapkričio 26 d. Šv. Kryžiaus ligoninėje mirė Sesuo M. Leonora (Emilija Sinkavičiūtė - Sinkavagė). Palaidota iš Sv. Kazimiero Seserų koplyčios gruodžio 2, Sv. Kazimiero kapinėse.

Sesuo Leonora gimė Machelio kaime, Rusijoje. Atvykus į Ameriką, apsigyveno Wilkes Barre, Pa. 1915 m. įstojo į vienuolyną kaip 66-toji narė ir taip pat mirė 66-ta vienuole Sv. Kazimiero kongregacijoje. Kovo 4 d. 1968 m. ji būtų sulaukusi aukštinio jubilėjaus. Sesuo Leonora visą vienuolišką gyvenimą kukliai ir linksmai darbavosi namų ruoštos darbuose.

Paliko nuliūdime brolių Vladą Sinkavagę su šeima Wilkes Barre, Pa. ir Šv. Kazimiero Seseris. B. G. P.

Manau, kad Tamsta paskyrei asmenį arba asmenis, kurie bus "globėjai" (executors and -or trustees). Patarčiau pasidėti testamentą į teismą (Probate arba Surrogate Court) ir kvitą, padėjus testamentą teisman, paduoti būsimam testamentu vykdytojui. Taip pat gali pranešti keletai savo pažįstamų arba draugų, kad toks testamentas yra sudarytas ir guli teisme.

Beje, dabar ir pats nežinai, kiek pinigų pasilikęs, Tamstai mirus, nes nežinai kiek jų dar prisieis pačiam išleisti, kol gyvas. Tamstos reikalai yra sutvarkyti, jei turi sudaręs tinkamą testamentą ir jį saugiai pasidėjęs.

AUKOS LIETUVIŲ FONDUI

Teklė ir Tomas Sereikai iš Los Angeles atsiuntė 1,400 dol. skirdami 1,000 dol. a.a. dr. J. Basanavičiaus atminčiai įamžinti, įrašant L. Fondo nariu. Likusius 400 dol. jie skiria savo esamam indėliui padidinti.

J.A.V. Lietuvių Bendruomenės Jersey City apylinkė įsirašė į L. Fondo narius su 100 dol. įnašu.

J. Matusaitis, L. Fondo įgaliotinis Worcesterystėje, atsiuntė 100 dol. naują įnašą L. Fondui Vinco Židžiūno krikštynų proga. Įnašą aukojo Vincuko senelis Vladas Židžiūnas.

P. ir S. Šlapeliai iš Rochesterio atsiuntė L. Fondui 100 dolerių, padidindami savo ankstesnį įnašą iki 300 dol.

F. ir M. Janonai iš Brockton, Mass. atsiuntė L. Fondui 200 dol. įnašą, prašydami įrašyti juos į L. Fondo narius.

L. Fondo adresas — 6643 S. Maplewood Ave. Chicago, Ill. 60629.

A. ANDRIUSKEVIČIUS

LAIKRODININKAS - JUVELYRAS Aukšas - sidabras - deimantai laikrodžiai 9408 Jamaica Ave. Woodhaven 21, N. Y. VI 7-2573

C. A. VOKET

ADVOKATAS 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. Tel. NEWton 9-6620



NAUJAUŠI PRANČOŽŲ ir ITALŲ MODELIAI. Įvairūs kailinių ir kailių papuošalų pasirinkimas

Viskas gaminama mūsų dirbtuvėje. DIDELIS PASIRINKIMAS. URMO KAINOS. Parpuodame didelioms kailinių krautuvėms. Prieš perkdami — įsitikinkite. Patogios mokėjimo sąlygos. Pertaisme kailinius ir kitus siuvinius į naujus modelius.

Alex Dimants Fur Co.

150 W. 28 St., New York, N.Y. Patalpa No. 501. Tel. CH 2-1079 — CH 2-0535 Atidaryta darbo dienomis 8-6; šeštadieniais 8-3. Liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais — uždaryta.

STUYVESANT Jewelers

LEO URBACH — Europoje išsimokslinęs laikrodininkas. Virš 30 m. praktikos. Taisomus laikrodžius elektroniskai patikrina ir reguliuoja. Metų garantija. Gravinėja vietoje. 231 1st Ave. (t. 13-14 St.) NYC, Tel. 475-2650

GRAŽI KALEDŲ DOVANA

Trys ilgo grojimo plokštelės už 6 dol. (su persiuntimu JAV)

"TEŽYDI VĒLIAI LIETUVA", Lietuvos Vyčių choro, vadovaujant muz. Faustui Stroliai, įdainuota 17 lietuviškų dainų: Elisim girion, Beauštanti aušrelė, Vištos, Oi, motinėle, Mergaitė, Kas tas miežio grūdas, Gieda gaideliai, Per Klausučių ulytėlę, Laisvųjų daina, Man liūdna, Daina, daina, Vežė mane iš namų, Šią naktelę, Tu, mano motinėle, Pasisėjau žalią rūtą, Sėdžiu po langeliu ir Vyčių himnas.

PAVERGTO TEVYNĖS MUZIKA Nr. 1, įdainuota solistų ir choro 12 liet. dain.: Sesuo žydrioji Vilija, Zvaigždute, Pasvarsyk ancelą, Kaip gi gražus rūtelių darželis, Kūmūtė širdelė, Atskrend sakalėlis, Oi nėra niekur, Sokių scena, Pasisveikinimo choras, Udrio daina, Vaivos daina ir Vaivos bei Naglio duetas.

PAVERGTO TEVYNĖS MUZIKA Nr. 2, 12 lietuviškų kūrinių: Vilniaus žiburiai, Aguonėlė, Atverkit langus, Dažai, Šiandien visur tik porėlės, Tu pamok man ranka, Kaimiečių polkutė, Birutės valsas, Polka iš Dzūkijos, Šią naktelę (valsas), Žemaitiška polka ir Aukštaitių kadrilius.

Šių plokštelių yra nedidelis kiekis, todėl norintieji įsigyti prašom rašyti: DARBININKAS, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Rimos ir Juozo Bružinskų SIUNTINIŲ ĮSTAIGA

siunčia dovanų siuntinius į Lietuvą ir SSSR. Krautuvėje didelis pasirinkimas geros rūšies prekių žemomis kainomis. Priimami telefoniniai užsakymai ir sudaromi siuntiniai gauti paštu. Užsakomi rusiški automobiliai ir kitos prekės, daniški maisto siuntiniai, itališki akordeonai ir nylon'o lietpalčiai. Parūpinami dolerio krautuvų kuponai.

370 UNION AVENUE • Telef. EV 4-4952 • Brooklyn N.Y. 11211

"AIDAS" Radio - T.V. Lab.

94-17 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421 — Tel. HI 1-7747

Spalvuotos ir paprastos TV, radio stereo ir paprasti aparatai, vėsintuvai (air conditioner), magnetofonai (tape-recorder) — taisyimas ir pardavimas.

SPAUDOS KIOSKAS

J. BUBLAITIS J. PAŠUKONIS

JUOZO MISIŪNO

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų... Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y. Telefonas: Virginia 3-3544

S & G MEAT MARKET

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 9-5077 340 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 11211; STagg 2-4329

Papigintomis kainomis primame užsakymus VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS. Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, mailytos, spalvotos, lovomu užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus tarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užleikite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

Tel. (212) 497-8865

Alfa Jeweler A. ŪSELIS Garantuotas laikrodžių taisyimas Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Pulkūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe REGINA ŪSELIENE — Tel. 497-8865 Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas. Plaukų dažymas 267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

(212) 326-0717 NIEDERSTEIN RESTAURANT

Vieta ypatingai tinkama poilaidotuviniams priėmimam, susitikimam. Taip pat gera vieta būrelių susirinkimam, pasitarimam. Gerai paruoštas maistas. Įvairiausi gėrimai. Patarnaujotai šiam darbiu paruošti. Stambinkite ir pasitarite dėl rezervavimo.

69-16 Metropolitan Ave., Middle Village, L.I., N.Y.

Advertisement for STUKAS featuring 'LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIO VAL' and 'SEŠTADIENIAIS NUO 5 iki 6 V.P.R.' with contact information for 1016 SCHLEIFER ROAD, HILLSIDE, N.J. 07205.

NESENSTANTI KALĖDŲ DOVANA

Kalėdos kartojasi kasmet, o dovanos vis tos pačios. Nevienas suka galvą, ką čia naujo išrasti ir dovanoti tėvam, broliam, seserim, sūnui ar dukrai, draugui ar pažįstamam? Nedaug kam ateina į galvą, kad yra viena dovana, kuri niekada nesensta. Kas ji tokia? Tai niekada nesenstančios, kaskart vis naujos mūsų lietuviško gyvenimo žinios. Suabejosite, ar jos tinka dovanai? Geriausiai! Štai, paimi į rankas lietuvišką laikraštį ir turi tikrą dovaną.

Tai dovana, kuri stiprina mūsų lietuviškumą ir skatina ištvirti kovoje už savo tautos laisvę. Tai dovana, kurios neturime pamiršti tėvai, pasiūsdami savo sūnum, išėjusiem į kariuomenę, naujavedžiam ar iš namų išvykusiems mokyti, kad jie neatitrūktų nuo lietuvių visuomenės ir savo tautos. Taigi, nereikia ilgai galvoti, ką dovanoti Kalėdom. Tereikia pasiūsti 5 dol. adresu: DARBININKAS, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, New York, 11221 ir dovana ateis pati į namus!

CLEVELAND, OHIO

Popiežiaus Pauliaus VI paskelbtas pasaulio maldos dienos už persekiojamą Bažnyčią minėjimas

Moteryų Sąjungos 36 kuopa gruodžio 10 d. 4:30 val. Naujosios lietuvių parapijos auditorijos rengia pietus. Laikę pietų LKDS centro valdybos pirm. Algis Kasulaitis padarys pranešimą apie dabartinę Bažnyčios padėtį okupuotoj Lietuvoj. Tuo būdu mes, Clevelando lietuviai, paminėsime popiežiaus Pauliaus VI paskelbtą pasaulio maldos dieną už persekiojamą Bažnyčią. Moterų Sąjungos 36 kp. maloniai prašo visus lietuvius dalyvauti šiame paminėjime. Negalį dalyvauti prašomi aukomis pagelbėti kenčiančiai Bažnyčiai, ypač sergantiems ir senatvėje be jokios globos paliktiem dvasiškiam. Aukas prašome siųsti kuopos pirmininkei adresu: Mrs. Juzė Čepienė, 370 E. 200 St., Euclid, Ohio 44123.

Mot. Sąj. 36 kuopos valdyba

PATIKSLINAME. Darbininko Nr. 77, Liet. Kat. Moterų Organizacijų Pasaulinės Sąjungos Tarybos atstovų suvažiavimą aprašant, įsibrovė klaida. Turi būti: valdyba buvo papildyta dar viena vicepirmininke — A. Sungailiene, Kanados Liet. Katal. Moterų dr. jos cv nare "Moters" žurnalo reikala. Už klaidą korespondentė atsiprašo.



Lietuvių pranciškonų kultūrinei veiklai tęsti reikalingas jaunimas. Pranciškoniai nuoširdžiai kviečia lietuvius jaunuolius tapti šv. Pranciškaus Asyžiečio sekėjais. Dvasinės veiklos dirva labai plati. Jaunuoliai priimami klierikais ir broliais. Visiems yra teikiama proga siekti mokslo. Norint informacijų, rašoma šiuo adresu:

Provincial Superior Franciscan Monastery Kennebunkport, Maine 04046

SPORTAS

ZIEMINIS FUTBOLAS

Pereitą savaitę iškritęs pirmasis šios žiemos sniegas, netrukus ištirpo ir sugadino visas New Yorko futbolo aikštes.

FUTBOLININKŲ KALĖDOS IR NAUJI METAI

Po pasisekusio pirmosios ir rezervinės komandų rudens vakaro, Liet. Atletų Klubu futbolo sekcija ruošia Kalėdų šokių ir Naujų Metų sutikimą.

RADIJO PROGRAMOS

- BOSTON, MASS. PETRAS VIŠCINIS, 173 Arthur St. Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209.

mažo mokesčio. Taip pat ne paslaptis, kad LAK sporto kasoje švilpia vėjai. Minėtasis parengimais patys žaidikai — futbolininkai pasiryžę savo piniginius reikalus kiek aptvarkyti.

Klubo salėje vietų skaičius ribotas. Užsitikrinti vietas galima paskambinus vakarais į Atletų Klubą naujiem svetainės šeimininkam Budreckui ar Kerkeiui.

SACHMATAI

Veda K. Merkis

JAV čempiono Bobby Fischerio pašalinimas iš tarponinių pirmenybių, kuriose jis tuo metu pirmavo, yra skaudus smūgis JAV šachmatams.

Papildomos rungtynės, tikslu išaiškinti šeštąjį tarponinių laimėtoją, tarp čekų Har. Sovietų — šteino ir JAV — Reshevskio paskirtos vasario pabaigai.

Bostono tarpklubinėse, gruodžio 1 d., Harvardo universitetas sudorėjo Cambridge I 4½-½; Boylistono klubas paklojo Lietuvii I 5-0, M. I. T. įveikė Lincoln 3-2.

Lietuvių B rungsi Harvardo universitete su Harvardo B komanda. Rungtynės baigėsi lygiomis 2½-2½. Šiose rungtynėse pasirodė Gediminas Kuodis, savo laiką buvęs Bostono B čempionas; jis pirmasis pelnijo tašką Lietuvii komandai.

Elektronikos mašinių šachmatų rungtynės tarp JAV ir Sovietų Sąjungos užtruko daugiau metų. Rungtynės pralaimėtos Sovietams, santykiu 3-1. JAV atstovavo Stanfordo universitetas iš Californijos.

Partija iš Estija-Lietuva rungtynių, žaistų šiais metais; jos baigėsi 6-4 Estijos naudai. Didmeistris Paul Keres be didelio vargo sutvarkė Lietuvos čempioną kaunietį Maslovą, žaidusį baltais. Juodieji: Keres.

Long Island

statome įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Pirmam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės.

Puikiausių ir naujausių kalėdinių plokštelių galima gauti iš Request Records. Aplankykite jūsų kaimyninį pardavėją.

VIDURIO KELIAS

Persivalgymas kenkia žmogui ir gyvuliui. Iš kitos pusės, dietos laikymasis, jei jis nėra pritaikytas svariame asmens organizmo reikalavimam arba jei yra perdėtas, nevisada yra sveika priemonė.

11. Ž:d5 R:d2 12. V:d2 R:d5 13. Ze5 Z:d7 14. Ra6 R:g2 15. Z:t7 B:f7 16. K:g2 Ze5 17. f3 V:d5 18. Vc3 Zg6 19. Bacl Zh4 + 20. Kh3 Z:f3 ir baltieji pasidavė.

DĖMESIO!

Tik ką gautas naujas krovinyv Sovietų gamybos prekių DOVANOS—DIDELIAME KIEKYJE

GINTARAI SIDABRINĖS APYRANKĖS LIETOS GELEŽIES STIKLINIŲ LAIKIKLIAI UKRAINIŲ IR RUSŲ KERAMIKOS (puikios statulos) PORCELANINIAI SERVICAI ir daug kitų

Medžio dirbiniai Khokhloma - Gorodetzko - Bogordskoe - Guzulskoe Matrioshkas KAVIARAS — RYGOS ŠPROTALAI — STURGEON

gaunami mūsų parodinėje patalpoje arba čia išvardintose Affiliates: GLOBE PARCEL SERVICE, INC. 716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP. 45 West 45 Street, New York, N.Y. 10036 Tel.: 212 CI 5-7905

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY INC. 1776 Broadway, New York, N.Y. 10019 Tel.: 212 581-6590 or 212 581-7729

arba į bet kurį jų skyrių visuose svarbesniuose Jungtinių Valstybių miestuose. Aplankykite, rašykite arba telefonuokite viršuje paminėtuose skyriuose arba tiesiai į:

PODAROGIFTS, Inc.

220 Park Ave. South, New York, N.Y. 10003 Tel.: 212-228-9547

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: 867-3680

HELP W. MALE

Case Worker(s) Full Time M.S.W. Required \$7900-9650 + liberal fringe benefits — New, developing foster home care program.

SERVICE

PRINCESS KITCHENS 8903 Jamaica Ave. Woodhaven Complete Kitchen Modernization All work guaranteed, all work done at reasonable rates

WESTHAMPTON NURSING HOME

A new concept in Nursing Home care. Home-like decor, around the clock registered nursing care, physical and occupational therapy facilities, excellent meals, special diets supervised by qualified dietician.

BABYLON BEAUTY SCHOOL Learn beauty culture—earn big money. Our progressive method will put you on top fast. Male & female students, low tuition, pay as you learn.

Mariners Inn at Northport on the harbor, open all year. Lunch or dine where cuisine and scenic beauty excel.

JOSEPH C. LUBIN FUNERAL SERVICE 546 E. Broadway, South Boston, Mass. — Tel. AN 8-5185

PUNDIN'S PAINTING CORP CUSTOM HOUSE & APT PAINTING Clean reliable work by experts. Reasonable — wallpaper removed fully insured. Call 737-5634

HOLIDAY SPECIAL 1 Month Limit Apartments painted - any size - any colors — \$30 per room. Also spray painting 5-Boro Home Improvement Co. 887-3346

KO-KO'S Starlite Office Cleaning For Home Industrial and Commercial Place all work guaranteed — Call: PR 2-2144 or MU 2-4777 or HI 3-1649

DISPLAY Raise Funds for your Church or organization with our Live fast-selling items. Exciting gift items: greeting cards, toys, shifts, pocket books, candy, costume jewelry, exclusive gifts and sweet sixteen. Wholesale Distributors, HELMA BOUTIQUE Inc. 2117 Ave X B'klyn; NI 8-4150

COUNTESS JORA, LTD. Formal Gowns, Couture Dresses, Bridal and Bridesmaid Gowns, also exclusive sample designs at discount prices.

HOUSE FOR SALE 4 ROOMS SCANDINAVIAN COOP. APARTMENT FOR SALE Reasonable, Bayridge area, low rent Call 435-9319 between 9 - 11 AM and 5 - 10 PM.

H. W. FEMALE HOUSEKEEPER, COOK for business couple, child in school. Liv-in own room in lovely Scarsdale home. References. MU 5-6221

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863 460 West Broadway, South Boston Massachusetts "Kur tūkstančiai taupo milijonus" ALFRED W. ARCHIBALD President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shalina ir adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai.

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

- Nepriklausoma Lietuva, Rapolo Skipičio (kietais virš.) 7.00 Šventoji auka, T. Alg. Kezio albumas 6.00

DARBININKŲ ADMINISTRACIJA

910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

Medicinos daktaras S. A. CHERNOV 223 2nd Ave. (14 St. kampas) New York City — Ofisas 14 Tel. GR 7-7697 — GR 7-7818

Isteigta 1917 m. KARLSON'S FLOWERS, INC. Gėlės. Vaisių pintinės. 84-11 Jamaica Avenue, Woodhaven N.Y. 11421 Tel. 849-4225

JOSEPH C. LUBIN FUNERAL SERVICE 546 E. Broadway, South Boston, Mass. — Tel. AN 8-5185

Ettore Galeno, Inc. Vietoje gaminami, čia pasirenkami ir pastatomi bet kur. Pagrindinė įstaiga: prie St. Johns kapinių, 7954 Metropolitan Ave., Middle Village, L.I., N.Y. prie St. Charles kapinių: 1232 N. Wellwood Ave., Pine Lawn (via W. Babylon P.O.), L.I., N.Y.

Cosmos Parcels Express Corporation

(AGENTORA) — W. Kaczmarek, Manager 108 West 14th Street (arti 6th Ave.) New York, N.Y. 10011 Tel.: CH 3-3005

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 Union Avenue, Brooklyn 11, N.Y. Telefonas EV 7-2089 JUOZAS BRUZINSKAS, vedėjas Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

DARBININKAS

prašo talkos savo skaitytojų, tikėdamas sulaukti naujų skaitytojų, kad galėtų ir toliau išsilaikyti. Prašome paraginti draugus ir pažįstamus laikraštį užsisakyti. Gavus adresą, susipažinimui siunčiamas nemokamai. Prenumerata 7 dol. metam. Naujimi skaitytojams — pirmiems metam 5 dol. Iki šių metų galo tik 2 dol.

Kas suras du naujus skaitytojus, moka už abudu 9 dol., už 3 — 12 dol. metams.

Administracija taip pat prašo nedelsti atsilyginti už 1967 metus. Raginimas sudaro nereikalingų išlaidų. Prašome pasinaudoti čia pridėdama atkarpą.

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221 Siunčiu prenumeratą už 1967 metus.

Vardas ir pavardė Adresas

Siunčiu už prenumeratą \$....., aukų \$.....; Viso \$.....

(Data) (Parašas)

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

J. B. Shalins-Šalinskas LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 84-02 JAMAICA AVE. (prie Forest P'way Station) Woodhaven, N. Y. Suteikiam garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visuose miesto dalyse; veikia ventilacija. Tel. Virginia 7-4499

Stephen Aromiskis (ARMAKAUSKAS) Graborius - Balsamuotojas MODERNI KOPYČIA 423 METROPOLITAN AVE. Brooklyn, N. Y.

Matthew P. Ballas FUNERAL HOME Moderni kopyčia - Air conditioned A. J. BALTON-BALTRONAS Licensed Manager & Notary Public 660 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

Joseph Garszva GRABORIUS BALSAMUOTOJAS 231 2BEDFORD AVE. Brooklyn, N. Y.

Theodore Wolinnin, Inc. E. JOSEPH ZEBROWSKI Laidotuvių direktorius Moderniška kopyčia su Air Condition 123 E. 7th St., New York 9, N.Y. GRamercy 5-1437

BUYUS FUNERAL HOME Mario Teikėra, Jr. Laidotuvių direktorius 426 Lafayette Street Newark, N.J. 07105 Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios kopyčios — Oras vėdinamas.

VAITKUS NOTARY PUBLIC FUNERAL HOME 197 Webster Avenue Cambridge, Mass. PRANAS VAITKUS Laidotuvių Direktorius ir balsamuotojas Moderniška kopyčia šermenimis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. Telefonas: TR 6-6434.

KARLONAS FUNERAL HOME 280 CHESTNUT STREET NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181

SIMONSON FUNERAL HOME Kilnus patarnavimas nuo 1887 metų. Kuo galėdami patarnaujame minėjimuose. Skambinti 847-0300, Wm. H. SIMONSON, direktorius. Laidotuvių įstaigos: 119-04 Hillside Avenue Richmond Hill, N. Y. 97-01 101st Avenue Ozone Park, N. Y.

DELINIKS FUNERAL HOME THOMAS DELINIKS Laidotuvių Direktorius Jautriai užjaučia nelaimės valandėje ir paruošia garbingas laidotuves. 17 Congress Ave. Waterbury, Conn. 06708

FAITH Universal šerminėje laidotuves yra tikėjimo paliudijimas. "Praying Hands" by Albrecht Dürer universal FUNERAL CHAPEL, INC. 52nd Street at Lexington Avenue Ray Kerblis, Dir. PL 3-5300

PIRMAUJANTI DESRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuose geriausias dešros Kelionė ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

6 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 6

- New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047 Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068 Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210 Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116 E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuve GL 2-6916
Administracija GL 2-2923
Redakcija GL 5-7281

Dr. Vaclovas Paprockas su žmona šventėm išvyksta į San Francisco, Calif. pas dukterį Kristiną ir žentą Sigitą Novickius. Gydytojas bus uždarytas nuo gruodžio 21 iki sausio 4.

Operetės moterų choro repeticijos įvyksta gruodžio 5, antradienį, ir gruodžio 8, penktadienį. Sopranam 7:30 val. vak., altam 9 val. vak.

Sofija Macežinskienė, gyvenusi Brooklyne, mirė lapkričio 30. Iš Apreiškimo parapijos bažnyčios palaidota Cypress Hills kapinėse. Nuliūdime paliko vyrą Mamertą, dukrą Nomedą, sūnų Algimantą, dukrą Birutę su vyru Edvardu Liogiu bei seseris ir brolius. Sermonis rūpinosi Šalinskių įstaiga.

N. Y. skautų Kūčios bus gruodžio 17 d., sekmadienį, ne 7 v. kaip skelbta parengimų kalendoriuje, bet 4 v. popiet Maspetho lietuvių parapijos salėje.

PADEKA

Darbininko administracija dėkoja visiem, prie Darbininko parengimo sėkmės prisidėjusiems: Leonardui Žitkevičiui, Pauliui Jurkui, Vytautui Abramaičiui, Algiiui Šimukoniui, Vytautui Radzivanui, Petriui ir Marytei Sandanavičiams, Dudučio kapelai, J. Karpui, M. Bujokienei, H. Venienei, O. Kriščiūnienei, J. Sirgiedui, O. Jesevičienei, Dudučiams, V. Kopui, H. Rupeikienei, Paukščiams, E. Vaičiuliui, o taip pat visiem atsilankiusiems į šiuos priešadventinius šokius. Apgailėtina, kad dalyvių buvo ne taip jau gausu.

Išnuomojamas kambarys su baldais už labai prieinamą kainą ir prie gero susiekimo. Tel.: 845-6065.

Už mokytojos Vladislavos Arminaitės vėle, jos mirties metinių sukaktuvių proga, iškilmingos mišios bus aukojamos lietuvių pranciškonų koplyčioje gruodžio 9, šeštadienį, 9 val. ryto. Artimieji ir pažįstami maloniai kviečiami dalyvauti.

Albinas Žvynys, Darbininko skaitytojas iš Great Neck, N. Y., gavo žinią iš Lietuvos, kad ten gruodžio 3 mirė jo motina Malvina Žvynienė. Už jos vėle pamaldos bus Great Necko katalikų bažnyčioje gruodžio 8 d. 10 val. ryto.

Kat. Moterų sąjungos 24 kuopa gruodžio 10 švenčia savo metinę šventę tokia tvarka: 9 v. Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje mišios ir bendra komunija, po mišių — narių bei svečių pusryčiai parapijos salėje, po jų — trumpas kalendorinis susirinkimas. Narės, prisigėsusios ženklukus, renkasi 8:45 val. bažnyčios priangyje. Be to, prašomos atsinešti nario knygučes.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkojame Stasei ir Irenai Malinauskams už taip puikiai lapkričio 26 Vytauto Belecko svetainėje suplanuotą staigmenos balių. Taip pat dėkojame Marytei ir Juozukui Višinskams, irgi prisidėjusiems prie to gražaus parengimo. Esam labai dėkingi mieloms sėm sąjungietėm, kurios pačios atėjo ir pasikvietė taip pat ir savo pažįstamas, sudarydamos gražų svečių būrį. Esame dėkingi giminėm ir pažįstamiems, M. Šalinskienei už linksmas dainas, Beleckam už vaišingumą ir skaniai paruoštas vaišes. — Labai dėkingi

A. ir O. Kubiliai



Darbininko spaudos vakare gruodžio 2 St. Mathias salje Ridgewoode kupletus apie spaudą dainuoja iš k. į d. Algis Šimukonis, Petras Sandanavičius, Vytautas Radzivanas. Nuotr. R. Kisieliaus.

ATSILIEPIMAI APIE DAIL. K. ŽOROMSKIO PARODĄ

Phoenix galerijoje New Yorke šiuo metu vyksta dail. Kazimiero Žoromskio tapybos paroda. Ją galima aplankyti nuo 10 val. iki 5:30 val. kasdien, ir šeštadienį. Paroda uždaroma šį šeštadienį, gruodžio 9.

Galerija yra 939 Madison Ave., tarp 74-75 Street. Parodą aplankė nemaža žmonių ir apie ją parašė: The New York Times in Pictures on Exhibition.

New York Times gruodžio 2 dienos numeryje apžvelgdamas dabar vykstančias parodas, John Canady rašo: "Ir vėl kaip kada atsideri grynai abstraktnio impresionizmo parodoje.

Motery Vienybės metinės mišios už mirusius nares bus Apreiškimo parapijos bažnyčioje gruodžio 17 d. 11 v. Po mišių 1 v. pietūs Belecko svetainėje. Prašomos visos narės ir prijuočiantieji dalyvauti.

Ponas, panelė ar ponias Žoromskis, kuris arba kuri tikriausiai žino savo pirmąjį vardą, bet yra vienas iš tų, kurie pasiskelbia tik pavarde, — dirba labai gerai, žaidždamas spalvomis ir technika tose naginagai atliktose ir vaizdiniai įtikinančiose (maloniose) drobėse."

Pictures on Exhibition gruodžio numeryje rašoma apie meno parodas New Yorke. Rašo J. M. McC. "K. Žoromskis derina abstraktinius pavidalus ir formas su realistiniu išpildymu, natūralių tekstūrų, tokių kaip surūdijęs geležis, ar ištrupėjęs mūras, simpatingos

Svarbus persekiojamos Bažnyčios minėjimas jau čia pat. Jis bus gruodžio 10, sekmadienį, 4 val. p.p. Franklin K. Lane mokyklos salėje. Tai bus lietuvių manifestas užtarti persekiojamus mūsų brolius ir sesutes Lietuvoje. Jie pavergti okupantų komunistų, tremiamų, visokiais būdais persekiojami. Todėl laisvėje gyveną privalome juos užtarti. Visi susirinkę išreikšime savo balsą, kurį perduosime Sv. Tėvui, JAV prezidentui, Amerikos vyskupams, Jungtinėm Tautom. Gyvybiniai svarbu, kad labai daug susirinktų. Tai bus ir lietuvių įžanginis Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 50 metų sukakties minėjimas. Dalyvaus vysk. V. Brizgys. Prel. J. Balkūnas pasakys svarų žodį. Koncerto programą atliks solistai: Irena Stankūnaitė, Ljūdas Stukas, iš Philadelphia smuikininkė Brigita Pumpolytė ir jos instrumentalistų trio. Akomponuos J. Stankūnas ir Alg. Kačanauskas, deklamuos I. Vebaitienė. Pripildykime gruodžio 10 d. 4 val. p.p., Franklin K. Lane mokyklos salę Jamaica Av. ir Dexter Court, Brooklyn, N. Y. Rengėjai — Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa ir Lietuvių Katalikų Moterų Kultūros Draugija.

Nauja ilgo grojimo plokštelė "Sigitė" jau gaunama. Vaikams skirtas dainas ir pasakas išpildo Aurelija Paukštelienė ir J. B. Jarai. Pasakos: Sigitė ir Liepsnabarzdis, Dainos: Milžinų šalis, Kartą karalaitis, Tindy, Žiema, Miegoti, vaikeli, Striukis beuodegis. Kaina 5 doleriai. Persiuntimui pridėdama 50 c. Gaunama Darbininko administracijoje.

Parduodamas brangus-moderniškas "dining room set" iš 3 gabalų už labai pigią kainą. Tel. SL 6-4594.

Ridgewoode išnuomojamas butas iš 5 šviesių kambarių, Pageidaujama suaugę žmonės. Butas yra tik vienas blokas nuo požeminio traukinėlio stoties. Informacijai tel. 366-3512.

Woodhavene išnuomojamas gražus, baldais apstatytas kambarys vienam žmogui. Teirautis tel. VI 9-7308, vakarais po 6 val., šeštadienį ir sekmadienį visą dieną.

Ridgewoode prie gero susiekimo išnuomojamas butas iš 4 didelių kambarių su apšildymu ir kitais patogumais. Nuoma labai prieinama. Teirautis tel. HY 7-6386.

BOSTONO ŽINIOS

Jeronimo Kačinsko kūrinių koncertas bus gruodžio 10 d. 3 v. popiet. Jordan salėje. Kūrinius atlieka amerikiečių muzikai. Rengėjų komitete yra ir amerikietis Robert D'Attalio. Rengėjai nori pagerbti J. Kačinsko 60 metų sukaktį. Jis vadovauja Melrose simfoniniam orkestrui, Polymnia chorui, profesoriauja Bostono konservatorijoje.

Komitetas Lietuvos atstatymo 50 metų sukaktį paminėti posėdžiavo lapkričio 24. Komiteto pirmininku pakviestas Paulius Zičkus, vicepirmininkais — Alto skyriaus pirm. Aleksandras Chaplikas, L. B. apylinkės pirm. Antanas Matjoška, adv. John J. Grigalus, rašyt. Stasys Santvaras ir jaunimo atstovas stud. Algis Martišauskas; sekretoriais — Felicija Grendelytė, Aleksandras Lileikis ir Jackus Sonda; finansų komisija — adv. Anthony Young, Henrikas Čepas ir Česlovas Kiliulis; meno sekcija —

VARDYNAS, lietuviškų vardų aruodas. Kiekvienai dienai yra po 4 vardus. Puiki dovana jaunavedžiams. -3.00. Kreiptis: A. Rukas, 3328 N.W. 35th St., Miami, Fla. 33142.

Highland Park sekcijoj išnuomojamas butas iš 4 arba 6 kambarių su baldais arba be jų. Skambinti po 6 val. vakaro MI 7-6160.

muzikai Julius Gaidelis, Jeronimas Kačinskas, rež. Aleksandra Gustaitienė, kultūros klubo pirm. Beatrice Kerbelienė, muzik. Izidorius Vasyliūnas ir amerikiečių teatrų vadovas Francis W. Sidlauskas; spaudos ir informacijos: Jonas Vizbaras, rašyt. Antans Gustaitis, Petras Levenis, Pranas Mučinskas, Stanley Michelson, Petras Viščinis ir Paulius Zygas. Be to, dar didelis komitetas kitiems reikalams.

Bostono arkivyskupijoje aukų rinkimo vėjus arkivyskupijos skoloms atmokėti pratęsimas iki gruodžio 17. Iki gruodžio 3 šv. Petro parapijoje pažadai buvo surinkta 38,580 dol.

Kūčioms paplotėlių — plėkų galima įsigyti šv. Petro parapijos salėje po bažnyčia sekmadieniais po kiekvienų mišių. Darbo dienomis jas galima gauti parapijos klebonijoje.

Bostono lietuvių skautų Žalgirio tunto vadovų pasitarimas įvyko gruodžio 1. Aptarti ateinančių metų darbo planai ir parengimai. Tuntininkas Č. Kiliulis painformavo vadovus, kad Kalėdų vakarą tuntas ruošia meninę programą ir šokius Lietuvių Piliečių Klubu salėje. Programą išpildys tenoras Vilius Bražėnas su daina ir žodine kūryba. Salės puošimu rūpinsis Lapinų būrelis. Šiuo parengimu Bostono skautai nori sukelti šiek tiek lėšų, kad didesnis skaičius skautų iš Bostono galėtų dalyvauti jubiliejinėje skautų stovykloje, kuri rugpjūčio mėn. vyks skautų stovyklavietėje prie Chicagos.



Trio iš Philadelphia, kuris atliks programą persekiojamos Bažnyčios minėjime gruodžio 10 Franklin K. Lane mokyklos salėje. Brigita Pumpolytė — smuikininkė (d.), Weintraub — čelistė (v.), Redfield — pianistė (k.).

Persekiojamos Bažnyčios

MINĖJIMAS - KONCERTAS

Kviečiame visus, visus!

Sekmadienį, gruodžio 10 d.

4 val. p.p.

į FRANKLIN K. LANE HIGH SCHOOL salę

Jamaica Ave. ir Dexter Court, Brooklyn, N.Y.

(Vykstant BMT Jamaica traukiniui, išlipti Elderts Lane stoty)

Kalbėtojas Prel. JONAS BALKŪNAS • Solistai: IRENA STANKŪNAITĖ ir LIUDAS STUKAS • Smuikininkė BRIGITA PUMPOLYTĖ ir jos TRIO iš Philadelphia • Akomponuoja J. STANKŪNAS ir A. KACANAUSKAS.

— Prašome įsigyti bilietus iš anksto —

Lithuanian Catholic Religious Aid, Inc.

64-09 56th Road, Maspeth, N. Y. 11378

Auka: \$3.00 (rezervuota); \$2.00; \$0.50 (moksleiviams, studentams)

Rengėjai:

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa ir

Lietuvių Katalikų Moterų Kultūros Draugija

Brangios mamytės

A + A

SOFIJOS MACEŽINSKIENĖS

netekus, mielą Birutę Macežinskaitę-Liogienę nuoširdžiai užjaučia

Operetės moterų choras
ir jo vadovas Mykolas Cibas

Mirus brangiam tėveliui

A + A

Vincentui Stroliai,

mielą TEKLE GALENSKIENĘ ir jos šeimą liūdesio valandoje užjaučiančiai prisimena

Dalia Bulvičiūtė
Kazys Brazauskas
V. ir R. Abramaičiai

KA TIK ISLEISTA
NAUJA PLOKŠTELĖ

VIOLETA + ŠVELNIOS GITAROS =
"TOKS MŪSŲ LIKIMAS"
MODERNIAI TRADICINĖ IŠRAIŠKA

UŽSISAKANT DABAR
GAUSITE PRIES
KALĖDAS

Gaunama pas visus platintojus arba užsakant iš: LITAS of Philadelphia, % Rimas Jakas 3232 W. Mt. Kirk Ave. Norristown, Pa. 19401
Kaina: STEREO \$5.00 ir 50¢ už persiuntimą